

DVAJSET USPEŠNIH LET PIRANSKE AMATERSKE KULTURNE DEJAVNOSTI

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO KAROL PAHOR V MESECU MARCU SLAVI 20. OBLETNICO DELOVANJA

Februarja 1975, pred natanko dvajsetimi leti torej, se je na prijetnem razgovoru zbralo deset kulturnih entuziastov, piranskih občanov, ki so se ukvarjali v Piranu bodisi z različnimi področji amaterske kulture, ali pa so bili le njeni ljubitelji in zagovorniki. Želja po enotnem delovanju amaterske kulturne dejavnosti na območju občine Piran, po znanem reku "V slogi je moč", je bilo vodilo Marjani Lenassi, Mihaelu Cenerju, Leandro Peganu, Nadasi Miklošu, Umberto Radojkoviču, Stanki Vilhar, Stasji Mehora, Adolfo Krašni, Radi Jelincič in Editi Pegan, da so na podlagi Zakona-o društvih 8.2.1975 (verjetno ni naključje, da so izbrali za dan ustanovitve prav slovenski kulturni praznik) ustanovili Kulturno umetniško društvo Karol Pahor Piran, ki je bilo mesec dni kasneje (15. marca 1975) vpisano v register društev.

V novoustanovljeno društvo se je združila vsa tedanja amatersko - kulturna dejavnost v naši občini: Pihalni orkester, ki je dotlej deloval kot samostojna dejavnost, Baletna skupina, ki je izhajala iz Mladinskega gledališča Piran, Vokalni oktet, ki je deloval kot samostojno društvo in Folklorna skupina, ki je delovala pod okriljem Turističnega društva. Tem prvotnim sekcijam KUD-a Karol Pahor pa se je v dvajsetih letih priključilo kar lepo število amaterskih skupin.

V upravnem odboru društva se je v dvajsetih letih izmenjalo osem predsednikov: (po zaporedju) Franc Toni, Karlo Marsel, Bogdan Tome, Marino Mahnič, Ivan Bažec, Tone Terpin, Julijana Delgiusto in Benjamin Makovec, ki so mu na občnem zboru društva novembra lani podaljšali mandat še za dve leti. V vsem tem času pa je društvo imelo le dve profesionalni organizacijski tajnici: Fanči Kuhar (sedanja direktorica KKC Avditorij) in Elizabeto Laus, ki to delo opravlja še danes.

V KUD-u trenutno delujejo naslednje sekcije:

Mladinski pihalni orkester z dirigantom Benjaminom Makovcem, Folklorna skupina, ki jo vodi Andrej Butina, Bobnarska in Mažuretna skupina - združuje ju Vinko Detoni, Baletno skupino vodi Lidija Pogačar, Lutkovno Mimica Emeršič, Otrško in mladinsko gledališko skupino ter ritmične skupine vodi Stasja Mehora, s pomočjo Mojke in Mitje Mehora, ženskemu

pevskemu zboru je zborovodja Helena Jureš, Vokalni skupini Portorož Mirando Bržan, Likovnemu klubu Solinar je mentorica Aleksandra France, Jezikovno literarni skupini pa Helena Vovk-Šrbar.

V preteklem letu se je društvu priključil še Bridge klub. Vse skupine so izredno aktivne, saj prav nobena prireditve v naši občini ni brez sodelovanja vsaj ene izmed KUD-ovih skupin.

Še nekoga ne smemo izpustiti ob zahvali prav vsem doslej omenjenim ljubiteljem amaterske kulture v naši občini. Duša društva je prav gotovo njegova dolgoletna garderoberka, šivilja in predvsem kostumografka Jožica Laus, ki skrbi za garderobo, obleke in kostume večine sekcij KUD-a.

Mesto brez kulture je mrtvo mesto Kulturno umetniško društvo Karol Pahor pa ima nedvomno vse zasluge za razvoj amaterske kulturne dejavnosti v naši občini in - poleg kulturnih ustanov kot so Obalne galerije, Pomorski muzej, Matična knjižnica, Pokrajinski arhiv, Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine in Comunita' degli Italiani - skrbi, da naše mesto ŽIVI.

Promenadni koncert mladinskega pihalnega orkestra KUD Karol Pahor Piran na trgu 1. maja z začetnih let njegovega delovanja

KAKO STOPNJUJEMO SAMOSTALNIK LAŽ (Prvoaprilski tečaj slovnice)

1. Velika laž - večja laž - predvolilni govor
2. Majhna laž - manjša laž - davčna napoved
3. Smešna laž - bolj smešna laž - moški izgovori
4. Odgovor pred šolsko tablo - novinarska raca - vremenska napoved

**LEPE VELIKONOČNE PRAZNIKE IN LEPO
POMLAD VAM ŽELI PORTOROŽAN**

IZ VSEBINE:

- NAŠ OBRAZ je tokrat Milica Maslo (str. 2)
- TV KABELSKI SISTEM V PORTOROŽU (str. 3)
- O PROMETU V PIRANU (str. 8)
- dr. Boris Filli piše o našem morju (str. 9)
- VSI NEKDANJI PRAZNIKI OBČINE PIRAN
- 1. - SV. JURIJ, zavetnik Pirana (str. 10, 11)
- PORTOROŽANOVA POTROŠNIŠKA TRIBUNA (str. 12, 13)
- PUST JE UMRL, NAJ ŽIVI PUST (str. 14)
- NASMEJALI SE BOSTE na strani 15
- O VELIKI NOČI pa si preberite na strani 18
- PROGRAM AVDTORIJA ZA APRIL JE NA PREDZADNI STRANI

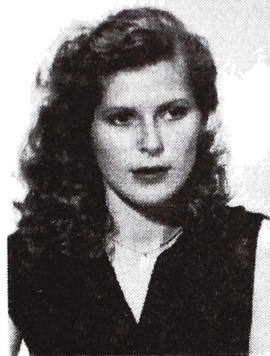

Primorski skladi
d.o.o. KOPER, tel.:066/38-802

OBVEŠČAMO VAS, DA NADALJUJEMO Z VPISOM CERTIFIKATOV V NAŠ DRUGI SKLAD MODRA LINIJA 2, Z ENAKIMI POGOJI KOT PRI PRVEM. CERTIFIKATE LAHKO VPIŠETE NA NAŠEM SEDEŽU, V ENOTAH SPLOŠNE BANKE KOPER, PRI AGENCIJI ZA PLAČILNI PROMET (SDK), V POSLOVALNICAH PTT, LAHKO PA TUDI PO POŠTI S POBLASTILOM. HVALA ZA ZAUPANJE!

NAŠI OBRAZI:

"Včasih si napišem tudi kakšno pesem..."

Milica Maslo je rojena v Metkoviću ob Neretvi, osnovno in srednjo šolo je zaključila v Dubrovniku, višjo medicinsko pa na Reki. In kako jo je pot potem zanesla v Piran?

"Na maturantski ekskurziji sem se tukaj srečala s svojim bodočim možem. Piran me tudi spominja na Dubrovnik - obdan je z morjem, brez katerega bi težko živela." Glede na popolnost in bogastvo njene slovenščine ne bi nikdar pomislili, da korenine Milice Maslo segajo drugam. Sicer pa aktivno uporablja še italijanski jezik, ki ji je potreben tudi pri delu, pa angleščino pri študiju.

Pripoveduje o svojem delu: "Že kot deklica sem si želela postati medicinska sestra ali učiteljica. Pa se je potem to nagljenje prevesilo v odločitev za delo, s katerim bi zares lahko pomagala ljudem. Rada imam otroke in mlade. Delam v referatu za zdravstveno vzgojo in se ukvarjam tudi s preventivo odvisnosti od drog." Z mladimi se pogovarja o vplivu, ki ga imajo droge na zdravje človeka in kaj lahko naredijo sami med sabo za preprečevanje uživanja drog. "Saj si mladi največ lahko pomagajo prav sami med seboj - s pozitivnimi zgledi (ukvarjanje s športom, s kulturnimi dejavnostmi). Včasih pridejo k meni po pomoč mladi odvisniki, ker pa je moje delo izključno preventiva, jih skušam napotiti k strokovnjakom, usposobljenim za to." Milica Maslo največ dela "na terenu", kot pravimo: na osnovnih in srednjih šolah poučuje zdravstveno vzgojo in čeprav je v učnih programih namenjenega zelo malo časa ravno temam o zdravju in drogah, postaja sodelovanje z učitelji, ravnatelji in učenci vse uspešnejše. Tudi v "Portorožanu" je že pisala o drogah, a kaj ko (še) ni pravega odziva! "Upam pa, da bo sčasoma vse več ljudi dojelo, kako pomembno si je ta problem vzeti k srcu - z znanjem in ljubeznijo do otrok. Če zaradi drugega ne, pa vsaj iz sebičnosti - da bi si zagotovili varno starost."

Milica Maslo je bila na zadnjih decembrskih občinskih volitvah izvoljena v občinski Svet. Seveda jo povprašamo, zakaj se je odločila kandidirati in zakaj na listi Združene liste socijalnih demokratov. "Gre za to, da sem po naravi zvesta določenim stvarem, zato nisem zamenjala stranke, pa tudi zato, ker v kakšni drugi nisem našla česa novega, kar bi ustrezalo mojim pogledom... Pravzaprav stranke med sabo niso jasno zdiferencirane; ta, v kateri sem, pa ves čas poudarja levo usmerjenost." Sploh pa Milica Maslo meni, da je vse preveč politično obarvano. Zanj je daleč pomembnejša osebnost posameznika kot to, kateri stranki pripada. V politiki kljub temu vztraja, ker je prepričana, da lahko preko nje veliko naredi za zdravje mladih. Že

pred izvolitvijo v Svet občine (v zadnjem mandatu bivše občinske skupščine) je vodila Koordinacijski odbor za preprečevanje odvisnosti od drog, ki je bil v Sloveniji ustanovljen med prvimi. Zdaj pa začeto delo nadaljuje v Odboru za preprečevanje tveganja in škodljive rabe drog v občini Piran. V svetu, kjer imajo z zasvojenostjo že več izkušenj, so se tovrstne lokalne akcijske skupine (LAS) že uveljavile. Navadno so to strokovno koordinativne skupine strokovnjakov in posameznikov, katerih glavni cilj je zagotoviti čimboljše pogoje za zdravo življenje in zmanjšati škodo, ki jo povzroča uživanje drog. Že Koordinacijski odbor si je na primer prizadeval, da gostinci mladim ne bi točili alkoholnih pijač. Žal pa to ni lahko doseči! Zavedati pa se je treba, da lahko le s skupnimi močmi nekaj naredimo v dobro mladih, zato Milica Maslo vztraja na tej "poti pogumnih"... In zato se je tudi odločila za nadaljevanje študija za pridobitev naziva profesorja zdravstvene vzgoje na Visoki šoli za zdravstvo in Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Milica Maslo namreč meni, da je izobraževanje zelo potrebno, če želi človek kar se da učinkovito opravljati svoje delo - v njenem primeru pomagati ljudem pri ohranjanju zdravja. K čemur je treba prišteti še informiranje ljudi in odpravljanje dejavnikov tveganja za bolezni, na katere lahko vplivajo sami: primerna hrana, prenehanje kajenja, gibanje, izogibanje stresnim situacijam. "Opravljam še funkcijo predsednice osnovne organizacije sindikata delavcev v zdravstveni negi (medicinskih sester)", še pripomne. Kako ji vse to uspeva, saj ima tudi družino?

"Poleg moža imam tudi petnajstletno hčer. Ker pa smo družina samostojnih osebnosti, zahtevnih do samih sebe, drug drugega podpiramo in vzpodbujamo." Ob vsem tem Milica Maslo skoraj ne ostaja časa za hobije. "Edino, čemur se ne odrečem, je hoja. Ko le morem, se odpravim na dolge, tudi desetkilometrskesprehode, na katerih meditiram, se sproščam, razmišljam." Kdaj pa kdaj, navadno v težavnih trenutkih, pa si vzame čas in napiše kakšno pesem. Vendar ostane varno spravljena v njenem skrivnem predalu. "Morda bom kdaj, čez mnogo let, pogledala z distanco nanje in se celo odločila, da jih objavim," se nasmehne.

**Sandra Kump, sodelovala
Ljilja Sikur Zorman**

"Bralke in bralce "Portorožana" pa želim ob tej priložnosti ponovno spomniti, kako zelo je pomembna družina pri vzgajanju zdravih in srečnih otrok! Kljub vsem mogočnim negativnim vplivom okolja, množičnih medijev in vrstnikov lahko ravno družina največ naredi pri preprečevanju odvisnosti od mamil. Želela bi si, da bi se vse več ljudi ukvarjalo z mladimi in njihovim prostim časom - kot na primer člani Društva prijateljev mladine mladine - da naši otroci ne bi bili prepuščeni ulici, ampak bi se vključevali v športne in druge dejavnosti, med tabornike... in tako zrasli v aktivne, čvrste osebnosti," toplo polaga na srce staršem in tistim, ki bodo to šele postali, Milica Maslo.

MI MED SEBOJ

čestitamo, zahvaljujemo, voščimo...

Vse najboljše za rojstni dan **Valentini KLEMŠE** s Sončne poti v Portorožu, sekretarki območne organizacije Rdečega križa Piran in - dodajamo mi pri Portorožanu - zvesti sodelavki Portorožana. Čestitkam prostovoljk Rdečega križa se z veseljem pridružujemo tudi mi pri Portorožanu.

Najlepše želje za rojstni dan **Rozji RAŽEM** iz Pirana, predsednici krajevnega odbora Rdečega križa Piran - iz srca od sodelavk (prostovoljk) z Rdečega križa.

Ai nostri coristi **Mario ARGENTIN, Mariolina JURČIČ e Natalia SOBAN** auguri per il compleanno! Gli amici del coro.

Auguri affettuosi per il compleanno a **Darinka SVETTINI** di Pirano dalla sua famiglia.

Zares iskrene čestitke **Elvinu KORELIČU** s Strme poti v Portorožu, ki je - kot upokojenec - magistriral.

5. marca je praznoval svoj 60. rojstni dan **Sergio POVH** iz Portoroža. Vse najboljše mu želijo sosodje, še posebej Petrinjevi.

Svoj življenjski jubilej je 12. marca praznovala **Giovanna BIRSA**, učiteljica v pokoju, ki je učiteljvala po šolah v Italiji in Sloveniji. Srečno in še na mnoga leta ji želijo prijatelji.

Tini in Feriju HORVAT iz Portoroža iskrene čestitke ob otvoritvi nove "Optike" v Kopru, v Pristaniški ulici 3.

VELIKA ZAHVALA VSEM, KI SO KAKORKOLI SODELOVALI PRI ORGANIZIRANJU LETOŠNJEGA PUSTNEGA FESTIVALA V PORTOROŽU

V imenu Turističnega društva Portorož se zahvaljujemo vsem, ki so finančno in drugače pripomogli k izvedbi Pustnega Festivala Portorož '95: **Občini Piran**, generalnemu sponzorju **CASINO Portorož**, **Klubu mladih Piran**, **Hotelom Morje**, Turistični agenciji **MAESTRAL**, **Hotelom Palace**, **Hotelom Metropol**, Gostišču **Tomi**, **Atlas Express** trgovini v Portorožu, **Mercator Degroju**, Pivovarni **Union**, Pivovarni **Laško**, Turistični agenciji **PALMA**, **Hotelom Piran**, Restavraciji **IDILA**, Pizzeriji **Pergola**, Marketu **Lucija** (Jeretič), **IN-TOUR**, d.o.o., **KSP OKOLJE Piran**.

Osebono pa se za pomoč pri organizaciji in izvedbi festivala zahvaljujem še: **Mladenu Škerbcu in Janiju Lubec**, **Ireni Dolinšek**, **Ljilji Sikur-Zorman**, **Tanji Fičur in Sandri Kadič**, **Vladu Dodiču in ga. Mariji Jereb**. Za sodelovanje pa še posebna zahvala **Policiji Portorož** in komandirju **Andreju Furlanu**, **g. Borisu Sabadinu**, **g. Attiliu Radojkoviču**, **Peru Zovku ter Bredi Klobas** in nenazadnje našemu županu **Franku Fičurju** ter **Romanu Fikfaku**. Sodelovali so še **Rudi Mraz** in **Discret**, d.o.o.

Predsednica TD: Andreja Humar-Fatorič

Natanko leto dni je, odkar je Krajevna skupnost Portorož začela akcijo zbiranja interesentov za napeljavo priključka kableske televizije. (Takrat se je na akcijo odzvalo čez dvesto gospodinjstev, mnogi pa ste svoj interes izrazili po telefonu). No, ne boste verjeli - zdaj se je končno projekt "Kabelski TV - sistem v Portorožu" premaknil z mrtve točke!

Akcija izgradnje TV-kableskega sistema v KS Portorož se torej nadaljuje! Svet krajevne skupnosti Portorož je na svoji seji dne 6.3.1995 kot najugodnejšega ponudnika za izgradnjo TV-kableskega sistema Portorož izbral podjetje CETRA, d.o.o., Prešernova 1, Maribor, ki že od lani izgrajuje TV-kabelski sistem v KS Piran, kjer ima tudi postajo, od koder poteka distribucija programov.

CENA POSAMEZNEGA PRIKLJUČKA (cene so v DEM, plačljive v SIT protivrednosti)

- v predplačilu: 250 DEM;
- priključek med izgradnjo TV-kableskega sistema Portorož: 325 DEM;
- priključek po izgradnji: 400 DEM

MESEČNA NAROČNINA: 10 DEM

Osnovna vrednost priklopa zajema strošek priključnine. Vsi stroški hišnih razvodov, vključno z vičnicami in delnimi omaricami ter potrebno elektroniko bremenijo naročnika. Orientacijska vrednost teh del je od 100 - 150 DEM po priklopnem mestu.

(Obrazložitev: zgoraj navedene stroške je potrebno ločiti, ker zaradi specifičnosti objektov (npr. možnost uporabe obstoječih instalacij, število priklopov, zemeljski ali zračni dovod) niso za vse naročnike enaki.)

* V ceno ni vključen prometni davek (3%).

TERMINSKI NAČRT IZGRADNJE TV-KABLESKEGA SISTEMA PORTOROŽ:

Terminski načrt izgradnje je opredeljen po conah.

CONA A: zajema področje Lepe ceste, poti Pod anteno, del Sončne poti (od križišča z Lepo cesto do Belokriške ceste).

Predvideni rok izgradnje: 15.10.1995

CONA B: zajema področje Belokriške ceste do dijaškega doma Baldomir Saje na Sončni poti.

Predvideni rok izgradnje: 31.12.1995

CONA C: zajema Belokriško cesto (od križišča s Staro cesto), hotelski kompleks Morje (Riviera) in Palace, področje pod Valetu, območje hotelskega kompleksa Metropol.

Predvideni rok izgradnje: 31.12.1996.

Prednaročila in predplačila veljajo:

- za CONO A: do 30.4.1995;
- za CONO B: do 30.6.1995;
- za CONO C: do 30.9.1995.

KATERE PROGRAME BOSTE LAHKO GLEDALI PREKO PORTOROŠKEGA KABLESKEGA TV-SISTEMA?

RAI 1, RAI 2, RAI 3, SLO 1, SLO 2, TMC, ITALIA 1, RETE 4, CANALE 5, TNT - CARTOON NET., CNN, KOPER, INTERNI, HTV 1, HTV 2, PRO 7, DSF, RTL, MTV, EUROSPOORT, ZDF, NBC - SUPER CH., SAT 1, TV 5, RTS - BG.

(Skupaj jih je trenutno 25). O izboru programov odloča programski svet, ki ga sestavljajo predstavniki krajanov in operaterja.

KJE IN KAKO SE LAHKO PRIJAVITE?

Pogodbo o priključitvi na TV-kabelski sistem Portorož lahko podpisete na sedežu Krajevne skupnosti Portorož ali na postaji kableskega sistema Piran (CETRA, d.o.o.).

Urnik podpisovanja pogodb:

KS Portorož, Obala 16 (1. nad. levo): tel 73-046

- ob ponedeljkih in petkih: od 9. do 11. ure

- ob sredah: od 9. do 11. ure in popoldan od 15. do 17. ure

CETRA, d.o.o. (v stavbi KS Piran) Levstikova 7, Piran, tel.: 746-437

- vsak delovni dan: od 8,30 do 11. ure

popoldne od 16,30 do 17. ure

Vse podrobnejše informacije lahko dobite pri podjetju CETRA, d.o.o. (tel.: 746-437).

Ob 25. marcu, dnevu mater:

Kakšna je današnja povprečna slovenska mati?

Ali je to tista ženska - mati, ki je večno razdvojena med svojim delom in družinsko vlogo matere, žene?

Da, to je tista kronično utrujena ženska, ki želi biti uspešna v službi, dinamična, ambiciozna in prodorna osebnost. Obenem pa tudi razumevaljoča, nežna mati, ki nudi kar največ svojim otrokom...

Da, to je tista ženska, večno na poti med vrtcem, šolo, sestanki, nakupi, službo in domom. Nikoli sproščena, vedno hiteča, saj dan zaključí z obilico občutkov krivde, da se je ta dan spet premalo posvetila svojemu naraščanju. Pri tem si vsak dan sproti trdo obljubo, da bo jutrišnji dan čisto drugačen.

Ponavadi se vsak dan potruzi pripraviti jedi iz globoko zamrznjenih živil, kajti to daje videz prizadevne in navsezadnje kar uspešne gospodinje. Seveda sodi poleg še vzdrževanje čistega stanovanja, "razvažanje" otrok k pristoječim, izven šolskim dejavnostim, kupi nezlikanega perila, pa še kaj bi se našlo...

Ob vsem tem je še zaželjeno, da je "dama". Njen videz bi moral odsevati dobro telesno in duševno kondicijo, ki si jo pridobiva v fitnessih in še kje. Pri tem seveda ne sme zanemarjati svojega soproga: biti mu mora dobra življenjska sopotnica, prijateljica in - ljubica.

V primeru, da je že babica, ljudje od nje vsekakor pričakujejo kvalitete in odlike, ki pač klasični babici prilijčijo.

Vse te lepe lastnosti bi morala imeti - da ne bo pomote - ENA ŽENSKA!

Zakaj, kako in do kdaj tako, pa je najbolje, da vsak pri sebi poišče ustrezen odgovor, zakaj odsev je viden v družbi, ki se vsakodnevno spopada z brezmiselnim in destruktivnim delovanjem mnogih posameznikov, kajti bumperang je neizbežen.

Valentina Klemšič

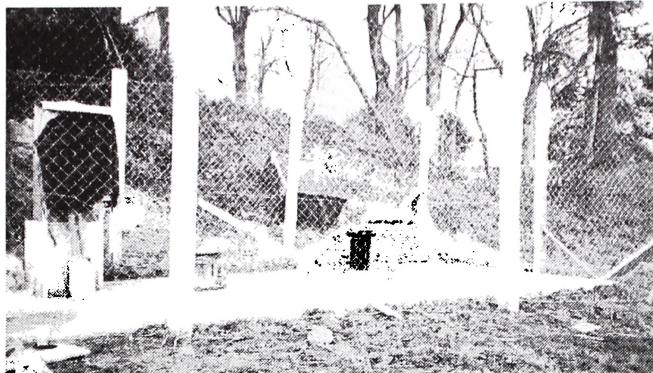
SREČA V NESREČI

Lucija, sobotno popoldne 11. marca. Kosilo gre h koncu. Sin stopi do okna, da bi zagrnil zaveso, ker ga moti močna sončna svetloba. Tisti hip krikne in istočasno zaslišimo cviljenje avtomobilskih zavor.

"Mama, povozili so starčka!" zakriči sin in steče na balkon. Planemo za njim. Človek leži sredi ceste na oni strani potoka, stokanje se čuje prav do nas. Nato se vse začne odigravati z bliskovito naglico: dva mlada človeka sta že pri njem in se sklanjata nadenj, gospa v rdečem plašču priteče z odejo (ali nečem drugim), takoj za njo gospod z brado, dajo si opraviti okrog ponesrečenca, da ne bi ležal na golih tleh. Nekdo že teče v zdravstveni dom po zdravnika, ki prihiti dve minuti zatem. Štirje mladi fantje se podvzajajo v zdravstveni dom in se kot bi mignil vrnejo z zasilnim ležiščem na kolescih. Medtem pride tudi že policija, takoj nato rešilec. Minilo je slabih deset minut. Prizor je pretresljiv, pa vendar: kako bi bilo z ranjencem, če ne bi bilo vseh teh mimoidočih, ki so priskočili? Voznik avtomobila, ki je človeka podrl, je bil sam ves iz sebe in šokiran; in bil je sam - kako bi se sploh lahko znašel? V tem žalostnem trenutku prijetna zavest: ljudje so pripravljene pomagati! Zakaj jih nikoli ne omenjajo v poročilih o prometnih nesrečah? Ali mora nesebičnost zares vedno ostati anonimna? Novinarji bi morali obveščati javnost tudi o dejanjih človečnosti, brez katere bi morda dosti nesreč imelo bolj tragične posledice.

Gospa v rdečem plašču, gospod z brado, mladi ljudje in vsi drugi, ki ste v soboto, 11. marca pomagali ponesrečencu - hvala vam za spoznanje, da še nismo mrzla, brezčutna družba, ki se ne meni za trpljenje drugih! Prijetno je živeti z zavestjo, da so ljudje pripravljene pomagati. Oddolžimo in zahvalimo se jim lahko na en sam način: pomagajmo, kadar je to v naši moči!

Sonja Požar, Lucija

Vrtina za starim Palacem

MAR VONJ PO ŽVEPLU OZNAJNA BLIŽINO PEKLENSČKA? - Marsikoga, ki se pelje oz. pripelje v Portorož, zbode oster vonj po gnilih jajcih. No, povedati moramo, da je izvor omenjenega smradu globoka vrtina za starim hotelom Palace, iz katere prihaja, poleg zdravilnih mineralov raztopljenih v dolgoiskani topli termalni vodi - tudi žveplo. Tisti, ki so obiskali Istrske toplice, se dobro spominjajo, kako lepo so "dišali" po gnilih jajcih potem, ko so prišli iz bazena. Prav tako je smrdelo lani v Luciji, ko so nasproti hangarjev iskali termalno vodo. Če je smrad pozimi pri nizkih temperaturah še znosen, se krajani in posredno tudi turistični delavci, lahko sprašujejo, kako bo "dišalo" šele poleti, ko se bo temperatura ozračja zvišala tja do 30 in več stopinj Celzija. (Tekst: David Božič, Foto: Miloš Jovanović)

VISOK OBISK MINISTRSTVA ZA ZDRAVSTVO V TERMAH PORTOROŽ

Umirjanje poodcepitvenih razmer v Sloveniji se kaže tudi s povečanim zanimanjem tujcev za izkoriščanje naravnih danosti naše dežele. V te namene je 8. marca letos, v spremstvu pooblaščenega osebe ministrstva gospe dr. Baretič-Kolar, prišla na pogovore delegacija iz Kuwajta.

Že v preteklosti je Portorož s Termami gostil večje število turistov iz arabskih dežel, katerim smo se tudi po svojih možnostih prilagajali (verski običaji, hrana, jezik, arabske navade). Po vojni Irak - Kuwait so se socialne razmere v nekoč bogati deželi precej spremenile. Letos naj bi ponovno zaživel obiski njihovih pacientov in turistov. Izmenjava arabskih gostov naj bi potekala pod nadzorom Ministrstva za zdravstvo.

Kuvajtčani se pripravljajo, da bi v Ljubljani odprli svojo agencijo za zdravstveni turizem. Da bi se gostje bolje počutili v Portorožu in dobili dovolj informacij o Termah, namerava marketing Hotelov Palace pripraviti prospekt v njihovem jeziku. Nadejamo se, da bodo letošnje poletje portoroško promenado popestrile pisane noše Arabcev.

V Termah Portorož smo seveda zadovoljni, da sta državi ponovno navezali stike.

dr. Mirana Malc

ZA ZDAJ PROJEKTI ZA REKONSTRUKCIJO BELOKRIŠKE CESTE

Krajevna skupnost Portorož je 9. marca letos pripravila javno predstavitev oz. obravnavo idejnih projektov za rekonstrukcijo Belokriške ceste nad Portorožem, ki jih je naročil Sklad stavbnih zemljišč občine Piran. Avtor projektov je dipl.ing. Iztok Kleibencetel, ki ga je pri načrtovanju obnove Belokriške ceste vodila težnja po zagotovitvi večje varnosti ceste za ves promet. Obnavljanje Belokriške ceste je naročnik predvidel v dveh fazah. Obnovitvena dela bi najprej zajela zgornji del Belokriške ceste: od križišča pri antenah do počitniškega doma Eles, od tod do križišča pri Tomiju pa bi v 1. fazi napeljali le javno razsvetljavo, rekonstrukcija ceste pa bi potekala kasneje.

Takšno sosednje obnove je naročnik izbral zato, ker pričakuje večje zaplete pri pridobivanju potrebnih zemljišč za pločnik predvsem v spodnjem delu ceste. Sodoben 1,60 m širok pločnik nameravajo namreč

zgraditi na obeh straneh ceste. Največ sprememb je po načrtih predvidenih v območju osrednjega belokriškega križišča (pri verskem obeležju - križu), ki bi ga premaknili na vrh hribine in kjer bi kasneje morebiti nastal tržni prostor z manjšim lokalnim nakupovalnim centrom.

Večina prisotnih stanovalcev Belokriške ceste pa se s predlaganimi fazami obnove ceste ni strinjala. Menili so namreč, da se je naročnik lotil lažjega dela Belokriške ceste - ki pa obnovo potrebuje v manjši meri. Spodnji del, ki je nevarnejši in je obnove bolj potreben, pa je predvidel za kasnejše obdobje. Obravnava načrtov rekonstrukcije pa je pokazala, da tudi na zgornjem delu poti dogovarjanja za pridobivanje zemljišč za pločnik ne bodo tekla ravno gladko; medtem, ko so nekateri krajani s spodnjega dela Belokriške ceste izrazili popolno pripravljenost, da - v dobro vseh - odstopijo del svojih zemljišč za pločnik.

Po vročem razpravljanju so sklenili, da se takoj naroči idejni projekt tudi za spodnji del Belokriške ceste, obnova pa bo (zaradi razpoložljivega denarja) morala potekati fazno! Večina je podprla predlog, da se zahteva takojšnja postavitev ležečih policajev, ki bi omilili problem prevelike hitrosti. Nujno potrebno pa je že sedaj izboljšati cestno signalizacijo Belokriške poti, kar bi pripomoglo k njeni večji varnosti, policiji in "pajku" za odvoz nepravilno parkiranih vozil pa je treba priporočiti, naj se kdaj "sprehodi" tudi po zgornjem delu Portoroža (Stari cesti, Sončni poti). Z vsakim lastnikom zemljišča, ki ga bo potrebno odkupiti za izgradnjo pločnika, pa se je treba pogovoriti posebej.

Livija Sikur Zorman

Iz Fizin še predlog za odstranitev zbiralnega mesta smetnjakov

Prebivalci portoroških Fizin so se otepali s kar nekaj problemi: bili so brez javne razsvetljave, vodovodna napeljava je bila slabe kvalitete, asfalt je bil dotrajan. V tem letu pa je ulica na Fizinah deležna blagodejne obnove: električni kabel za javno razsvetljavo je najugodnejši ponudnik, obrtnik iz Domžal, že položil, urejajo že vodovod, potem bodo pot asfitali... Prebivalci pa menijo, da je ob tej priložnosti treba izboljšati Fizin izboljšati v celoti, zato komunalnemu podjetju predlagajo, naj zbirališče smetnjakov na začetku ulice umakne na primernejšo lokacijo!

Mimogrede: javno razsvetljavo pa zdaj že napeljujejo tudi na delu Senčne poti in v Mirnem kotu.

Tudi to so Fize

Belokriška antena bo še naprej vznemirjala

V nekaterih časopisih smo nedavno lahko prebrali, da bodo pri RTV Slovenija oz. njeni enoti Oddajniki in zveze v mesecu juniju odstranili nižji oddajniški stolp na Belem križu. Radijske srednjevalovne oddajnike in televizijske antene pa bodo z njega preselili na bližnji višji 135 metrov visok stolp, kar naj bi stalo več kot 23 milijonov tolarjev. S tem naj bi odstranili usmerjenost elektromagnetnega sevanja proti zahodu. Polje sevanja bo potem krožno in bo (naj bi bilo) - predvsem v radiusu nekaj stotih metrov - za pol manjše. Kljub temu pa doseg radijskih valov ne bo nič manjši. V "Delu" smo lahko prebrali, da je demontaža nižjega stolpa tudi posledica protestov občanov (na peticijo za odstranitev srednjevalovnega oddajnika se je lani podpisalo skoraj 700 občanov), medtem ko odgovorni z Oddajnikov in zvez trdijo, da bodo to storili predvsem zato, ker stolpa že vsaj dve leti več ne potrebujejo.

Bi pa bilo zanimivo vedeti, kolikšno moč bo imel srednjevalovni oddajnik potem, ko ga bodo preselili na višji stolp! Strokovnjakom z Oddajnikov in zvez sicer verjamemo, da bo za prebivalce Belega križa - zaradi krožnega načina sevanja - elektromagnetno sevanje potem manjše - bo pa zato drugače, v drugih naseljih, večje.

Prazprav globalno vzeto - demontaža stolpa in preselitev oddajnikov oz. anten na višji stolp ne bosta povzročili nobenih posebnih sprememb. Od junija dalje lahko le pričakujemo, da bodo tudi bolj oddaljena naselja v Portorožu in Luciji podvržena večjemu sevanju, motnjam na televizijskih in telefonskih aparatih, računalnikih, štedilnikih ipd... Vprašanje, ki smo ga odprli lani - zakaj moramo trpeti popolnoma nepotreben srednjevalovni oddajnik na Belem križu - pa ostaja še naprej odprto! Zakaj morajo prebivalci Belega križa trpeti motnje na svojih televizorjih, v telefonih, računalnikih - da lahko poslušalci (kolikor jih pač sploh je) v Puli, Opatiji, na Reki in drugod po Istri sprejemajo program Radia Koper na srednjevalovnih frekvencah? Nenazadnje se zastavi še vprašanje: zakaj Republika Slovenija financira oddajanje na zdaj že arhaičnih srednjevalovnih frekvencah, da program Radia Koper lahko lovijo v "daljnji" Istri? Na podlagi česa so na RTV Slovenija ugotovili, da ni več potrebno, da Radio Koper poslušajo npr. v Torinu ali Milanu, da pa je še potrebno, da ga poslušajo npr. v Opatiji, Puli...

In nenazadnje: da belokriško sevanje zdravju ni škodljivo, ves čas zatrujejo na Oddajnikih in zvezah (kar utemeljujejo s svojimi podatki). Zakaj se o (ne)škodljivosti elektromagnetnega sevanja na Belem križu ne naredi resna (primerjalna) študija, ki bi jo naredili neodvisni strokovnjaki? Pristojni, ki jim je bila septembra lani poslana peticija za odstranitev srednjevalovnega oddajnika - pa modro molčijo.

ŠOLA V NARAVI CENTRA ZA KOREKCIJO SLUHA IN GOVORA PORTOROŽ

Zimska šola v naravi je že dolgoletna oblika dejavnosti, ki jo organiziramo za otroke našega Centra. Otroci, ki prihajajo k nam, so za marsikaj prikrajšani, kajti govor je eden izmed pomembnih izraznih oblik ljudi na sploh in temelj komunikacije. Želimo, da bi naši otroci imeli vsaj približno enake pogoje razvoja, kot jih imajo otroci iz rednih osnovnih šol, zato imamo vsako leto, poleg rednih oblik dela, tudi zimsko šolo v naravi.

V lanskem šolskem letu smo prvič peljali na sneg tudi otroke z večjimi problemi na področju motorike in večini je tudi uspelo osvojiti osnove smučarskih veščin. Tako smo se tudi letos odpravili na Roglo. Šola v naravi nudi otrokom pestrost učenja in novih izkušenj gibanja, za kar so na snegu odlični pogoji. Otroci so si pridobili novo izkušnjo o tem, kaj lahko s svojim telesom počnejo, da lahko zavestno obvladujejo svoje gibe, kar je dobra osnova za izgradnjo pozitivne podobe o lastnem telesu in za razvoj različnih motornih sposobnosti: usklajenost gibanja, ritma, gibčnosti, ravnotežja, moči, vzdržljivosti, spretnosti. Otroci so pridobili veselje do gibanja, do igre na snegu in s tem tudi željo po učenju smučanja, kar je bil pri teh otrocih šele naslednji smoter.

Na snegu so se sprostil. Zaradi gibalnih uspehov se jim krepi pozitivna samopodoba, odprti in pripravljeni so še za druga učenja, tudi za šolsko delo. Ti otroci so namreč imeli veliko strahov in so zato potrebovali veliko naše pomoči, da so se na snegu počutili varno. To je bil tudi vzrok, da smo za organizacijo smučanja za take otroke potrebovali veliko spremljevalcev.

Brez finančne podpore nekaterih podjetij iz naše občine šole v naravi ne bi mogli imeti. Zato se podjetjem: **KOMPAS PRO D.D. PORTOROŽ, TURISTIČNEMU PODJETJU PORTOROŽ d.o.o., HOTELOM PALACE PORTOROŽ IN DROGI PORTOROŽ - obrat ZAČIMBA**, javno zahvaljujemo za njihov dragocen prispevek.

ESKIMO

YES!

café club

Bernardin S. Bernardino

sveže pripravljene slaščice

velika izbira brezalkoholnih in alkoholnih pijač

MTV in ostali programi

terasa ob bazenu

vedno prijazno osebje

odprto vsak dan od 8⁰⁰ do 02⁰⁰

Design by Misy

Gostišče TAVERNA v Portorožu Vas vabi!
Odprto vsak dan od 12 - 24 ure
Glasba v živo vsak dan,
vsak petek igrajo FARAONI
Prost vstop!
Nova ponudba - izredno ugodne cene!
Ribe, školjke, škampi
 ***
Testenine, njoki, rižote
 ***
Mesne jedi
 ***
Solate
 ***
Sladice
 ***
Domači kruh
 ***
Nasvidenje v TAVERNI!

Adriatic®
 zavarovalna družba d.d.
 assicurazioni s.p.a.

PIRAN - PIRANO
OKOLJE

TUDI KARTODROM ČAKA NA POMLADNO POSPRAVLJANJE - Na lucijskem kartodromu so lani postavili varnostne "zidove": slamnate bale v polivinilastih vrečah, ki so še do nedavnega slamo varovale pred vlago. Toda zima - z deževjem in vetrom - je opravila svoje, pa so zaščitne vreče popustile in zdaj je pogled nanje takšen, kakršnega kaže naša fotografija. Velika noč in prvi množični prihodi turistov je pred vrati, zato bi bilo potrebno (tudi) na kartodromu vse spraviti v red. Ljubitelji gocartinga pa tako na kartodrom v Lucijo prihajajo preko vsega leta; med njimi je tudi veliko tujcev. (Tekst in foto: Miloš Jovanović)

"PETRA" V OBRтни CONI - V Liminjanski ulici 111 v Luciji (obrotna cona) so na začetku tega leta odprli sodobno urejen diskont "Petra", v katerem lahko dobite tudi takšno blago, ki ga boste v drugih podobnih trgovinah težje našli. Vsak dan pa je kupcem v "Petri" na voljo sveža zelenjava, kruh in seveda druge življenjske potrebščine. Diskont posluje vsak dan od 8. tja do 20. ure, ob sobotah in praznikih pa od 8. do 13. Velika prednost "Petre" je prostorno, urejeno parkirišče, kar znajo danes vedno hiteči kupci še posebej ceniti. Kupcem iz tujine, ki niso redki, pa pri nakupu blaga nad 11.000 SIT vrednosti vračajo prometni davek. Seveda ne moremo mimo urejenega bifeja, ki posluje ob diskontu. Ugotovili smo, da je tu najcenejša kava v Luciji (50 SIT)!

GALERIJA, KDO BO TEBE LJUBIL?

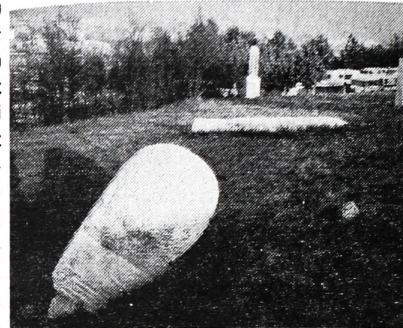
Čigavo je pravzaprav zemljišče, na katerem ima svoj prostor naša galerija na prostem - Forma viva? Kolikor vemo, je občinska last, kipi, ki so razstavljeni na zelenih površinah, pa so skrb Obalnih galerij Piran. Vrsto let so Obalne galerije skrbele tudi za urejanje galerijskih površin na prostem (košnja trave, čiščenje...), v lanskem občinskem proračunu pa je bilo v te namene dodeljenega tako malo denarja, da je bil dotedanji upravljalec - Obalne galerije torej - ogorčen. Tako upravljalec Forme vive kot tedanji izvršni svet sta potem začela iskati nove variante za učinkovitejšo urejanje tega prostora. (Izvršni svet je iskal nove upravjalce, Obalne galerije so iskale sponzorje oz. mecene, ki bi financirali vzdrževanje galerije v naravi). Na koncu pa se je izvršni svet odločil za najbolj enostavno potezo: Formo vivo je dodelil v upravljanje javnemu podjetju - Okolju Piran.

Ta odločitev odgovornim v Obalnih galerijah sicer ni bila všeč, za

obiskovalce Forme vive pa je pomembno predvsem to, da je galerija redno in lepo vzdrževana. Žal pa ljubitelji umetnosti ali naključni obiskovalci na Formi vivi naletijo tudi na "razpadajoče" razstavljenе eksponate. Deli nekaterih kipov že nekaj let ležijo na tleh, pa ni nikogar, da bi jih dvignil in kipom dal prvotno podobo.

Če tak odnos zaboli sprehajalca, kako neki mora šele boleti umetnika, ki je nekoč tak kip ustvarjal! Novemu upravljalcu Forme vive v popotnico pa: na tem prostoru bi kazalo postaviti še več klopi, kjer bi sprehajalci - v lepem okolju in z lepim razgledom - lahko posedeli, galerija pa potrebuje tudi koše za smeti.

In čisto na koncu še en predlog. Konica Forme vive (sam rt Seče), kjer je starodavna trdnjava, je že vsaj dvajset let v privatnih rokah. Zemljišče okoli trdnjave - nekdanj del galerije - je zdaj močno zagrajeno. Na njem so ostali kipi, do katerih pa obiskovalci nimajo dostopa. **Občini Piran in Obalnim galerijam Piran predlagamo, da te kipe preselijo na primerna javna mesta kot okras kraju; ljudje pa si jih bodo lahko spet ogledali:** npr. park Metropolovega hotelskega kompleksa, park ob Koprski cesti v Portorožu, park Rastelli, ko ga bodo uredili, morda tudi Fiesa... (Tekst: Livija Sikur Zorman, Foto: Miloš Jovanović)

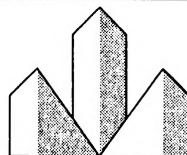
PO TRIDESETIH LETIH JE DOBILA UKMARJEVA ULICA RAZSVETLJAVO

Kaže, da ljudski rek: "Kdor čaka, ta tudi dočaka", vendarle velja. A ne zmeraj. Stanovalci Ukmarjeve ulice v Luciji so ulično razsvetljavo čakali ne manj ne več kot trideset let, to je - odkar so se vselili v stanovanjski stolpci za cerkvico. Seveda stanovalci Ukmarjeve vsa ta leta niso stali križem rok, ampak so pisarili pristojnim službam, naj vendar napeljejo razsvetljavo na njihovo ulico, pa so vse doslej zmeraj naleteli na gluha ušesa. Celo v Portorožanu smo pisali o tegobah tamkajšnjih prebivalcev, ki so se v večernih urah morali podati na pot z ročno svetilko v roki. Pravijo pa tudi: "Vse je dobro, kar se dobro konča", kar bi zdaj - ko je Ukmarjeva ulica končno dobila razsvetljavo ulice - lahko rekli še mi.

Miloš Jovanović

PREHOD JE ZDAJ UREJEN

Prehod (bližnjica) pod mostom v Luciji je zdaj, z izgradnjo novih stopnic, vreden tega imena. Prej, ko stopnic še ni bilo, se je pešcem pogosto dogajalo, da so gazili po blatu in vodi. Z izgradnjo teh stopnic in popločenjem steze pa je prehod postal uporaben ob vsakem vremenu. No, ljudski glas pravi, da bi bilo potrebno pod mostom postaviti še eno svetilko, kajti marsikoga, ki hodi tod ob mraku, tesnoba nekoliko stiska v prsih, kar seveda velja še posebej za ženske in otroke. Mogoče bo tudi svetilka kdaj prišla na vrsto, a naj bo to čimprej in ne šele čez trideset let! (Tekst in foto: M.J.)

ŠIFRA

PROMET Z NEPREMIČNINAMI

dipl. oec. Ivan Konstantinovič
Sončno nabrežje 14,
66310 IZOLA,
tel./fax: 066/63-211

Čakajoč na novo cerkev

CERKVICO OBNAVLAJO - Tristopetdeset let stara lucijska cerkva je bila res potrebna obnove. V čakanju na primerno lokacijo za izgradnjo nove cerkve, ki jo lucijska fara kot največja na Primorskem, nujno potrebuje, so pač začeli obnavljati staro cerkvo, eno najmanjših v primorskih župnijah. Tako zdaj obnavljajo cerkveno pročelje in tako imenovano preslico (zvonik). Zvon bo potem zvonil samodejno, saj ga bodo elektrificirali. (tekst in foto: Miloš Jovanović)

Akademija v dobrodelne namene

Območna organizacija Rdečega križa Piran je s sodelovanjem aktivov Rdečega križa, ki delujejo po naših šolah, v Športnem centru v Luciji 15. marca pripravila akademijo, katere namen je bil zbiranje prispevkov za letovanje otrok. Poldrugega uro dolga program so pripravili otroci begunske šole, osnovne šole Cirila Kosmača iz Pirana, iz Lucije, osnovne šole z italijanskim jezikom, strunjanskega Centra za usposabljanje Elvire Vatovec in portoroškega Centra za korekcijo sluha in govora, akrobatke skupine Flip, srednješolci pa so pripravili gledališko točko. Akademijo je spremljalo 480 gledalcev. Največ je bilo otrok, zato višina zbranih dobrodelnih prispevkov ni bila ravno visoka - 30.000 tolarjev. Akademijo, za katero načrtujejo, da bo postala tradicionalni način zbiranja denarja v dobrodelne namene, pa je s svojim obiskom počastil tudi piranski župan.

Mercator Degro

Izredno široka izbira v vseh sektorjih potrošnih dobrin

v poslovnih enotah na OBALI

skladišče prehrembnih artiklov v LUCIJI

gostinski lokali - bifeji, restavracije na OBALI

prijazni trgovci so porok, da ostaja

MERCATOR - DEGRO najboljši sosod

Postala je že ustaljena navada, da pred izlety, ki jih organizira Skupnost Italijanov Piran, izletnikom pripravijo predavanje o kraju, kamor so namenjeni. Za predavanja je zadolžena mlada in simpatična profesorica tržaške univerze Marina Parlotieri. Jeseni in pomladi, ko je izletov največ, je tržaška profesorica, ki je tudi vodička, pogosto v Piranu, kjer pred izlety potnike detajlno seznanjajo o kulturnih in drugih znamenitostih kraja, ki so se ga namenili obiskati. "Kot vodička je izvrstna", pravijo tisti, ki so že potovali z njo, "podatke stresa kot iz rokava!"

Prav zaradi njenega z informacijami bogatega vodenja so potovanja z njo nepozabna. Izletniška "karavana", ki se pripravlja na pomladanske izlete s svojo vodičko, se tega že veseli, saj je vsak izlet z Marino Parlotieri doživetje in zgodba zase!

Miloš Jovanović

Marina Parlotieri med predavanjem

BIL JE BALINARSKI TURNIR ZA DAN ŽENA

Društvo upokoencev Piran je s sodelovanjem Balinarskega kluba Prijatelj Seča in Društva invalidov Piran 11. marca letos organiziral prvi celodnevni mednarodni ženski balinarski turnir ob počastitvi dneva žena. Turnir je potekal na baliniščih Hotelov Bernardin v Portorožu, udeležilo pa se ga je šest ekip: iz Trsta, Kopra, Izole, Svetega Antona in ekipi Piran I in Piran II.

Prvo mesto je osvojila ekipa Izole, ki je v finalu premagala ekipo Pirana I. z rezultatom 11:6. Tretje mesto je osvojila ekipa Kopra, ki je v malem finalu premagala ekipo iz Trsta z rezultatom 9:8. Pripravili so tudi tekmovalstvo "bližanja v krog", v katerem je zmagala ga. Nela iz Trsta, pred ga. Marijo Mlinar iz Pirana in g. Zdravkom Taškarjem iz BK Prijatelji Seča.

Udeleženske turnirje so z igro pokazale, da se v nekaterih elementih balinanja lahko enakovredno kosajo z moškimi, pa tudi - da si takšnih turnirjev še želijo.

Vse udeleženske so se zahvalile organizatorjem in se razšle v želji, da bi postal turnir tradicionalen ter da bi postale še večje prijateljice in prijatelji.

Organizacijski odbor:
za **Olga Lipušček**

8 MARZO

In occasione della giornata internazionale della donna e della proclamazione del 1995 come anno dedicato alla donna la Comunità degli Italiani Giuseppe Tartini di Pirano ha organizzato una serata dedicata alle donne.

La serata è iniziata con l'esibizione del coro della C.I. diretto dal maestro Fabio Nossal.

Dopo la prima parentesi canora è stata inaugurata la mostra del gruppo di pittura guidato da Fulvia Zudič, che è rimasta aperta fino al 21 marzo. Oltre alla mostra di pittura i presenti hanno potuto ammirare ed acquistare pezzi di bigiotteria della signora Monique Vuk esposti nella sala nobile di Casa Tartini.

A conclusione della serata si è presentato al pubblico il trio canoro con Cesarina Smrekar, Arcangelo Svetlini ed Antonio Trento che hanno eseguito canzoni a noi note come "Carneval a Venezia", "Marieta monta in gondola", "Mammaresca"

PROBLEM PROMETA V PIRANU JE STAR VSAJ 100 LET

Ko so v Piranu leta 1984 zasuli mandrač, so pridobili nov, velik trg. Dve leti kasneje so tu postavili spomenik svojemu rojaku Tartiniju, po katerem so tudi trg poimenovali. No, in že takrat ima korenine problem, ki ga Pirančani niso uspeli rešiti še do danes. Govorimo namreč o mestnem prometu in parkiranju na Tartinijevem trgu. Da bi "rešili" ta problem, so piranski občinski možje 27. novembra 1896. leta izdali odlok (hrani se v piranskem arhivu), ki se v prevodu glasi:

"Že nekaj časa je opaziti, da se "velocipedisti" (kolesarji) vozijo na svojih "strojih" tudi po najožjih mestnih ulicah in se na javnih trgih učijo vožnje ter tekmujejo. Vsega tega pa ne moremo dopustiti v mestu, ker so ulice ozke in je zaradi tega ogrožena varnost pešcev.

Od danes naprej je prepovedana vožnja s kolesi po mestnih ulicah, z izjemo Tartinijevega trga - prostora, namenjenega prihodu in odhodu kolesarjev (parkirišče) - in sicer po dveh voznih pasovih: za prihod v mesto po "Riva del Ponte" in "Riva Dante" in odhod po "Carrara grande" in "Erta delle Torri".

Na Tartinijevem trgu ni dovoljeno voziti kolesa, ker je le-ta namenjen izključno prihodu in odhodu in ničemu drugemu. Kršitelji pa bodo kaznovani z denarno kaznijo od enega do 10 fiorinov."

Zgodovina se torej res ponavlja.

ALBERTO PUCCER

Ali bo Piran izumrl?

Vprašanje je nekam odveč, kajti marsikateri Pirančan bo pikro odvrnil, da je Piran že izumrl! Obrtniki, trgovci, celo ugledne firme zapirajo lokale, odjavljajo obrt ali dejavnost ter se selijo - kam? Koga to sploh skrbi? Degrojeva - po izredni seji Sveta občine 16. marca že bivša - veleblagovnica "Jadro" je postala premalo profitna ali celo neprofitna, tako da se je je Degro raje odkrižal. V njej bo po novem nastanjen piranski arhiv. Piranska krajevna skupnost se sicer s to rešitvijo ni strinjala - češ, da je lokacije ob morju škoda za arhiv, župan pa pravi, da le-ta zasluži tako odlično mesto. Župan ima gotovo prav glede odličnosti, ki si ga arhiv zasluži. Pravo vprašanje pa je, kako je mogoče, da je tako elitna lokacija ob obali premalo za trgovsko dejavnost? Župana, svetnike pa tudi druge bi moralo resno zaskrbeti, da je neko "zapuščeno" zemljišče v Luciji več vredno in bolj perspektivno, kot pa poslovni prostor v centru Pirana! Če že niso glavni razlog za zapiranje lokalov previsoke najemnine, pa je gotovo brezbriznost ali nemoč lokalnih oblasti pri reševanju prometnega režima v Piranu. Prejšnja oblast se je odlikovala po tem, da jo je mnogo bolj skrbela garažna hiša pod Metropolitom (kar samo na sebi niti ni sporno), kot pa, da bi zgradila in zagotovila garažne hiše v Piranu. Novi župan pa je v svojem kratkem mandatu postal ne le žrtev in ujetnik svojih svetovalcev, pač pa mu grozi, da bo postal še ujetnik prometnega režima v Piranu, saj je v treh mesecih županovanja zamenjal že kar nekaj konceptov urejanja prometnega režima. Začel je s tem, da bo mestno jedro Pirana popolnoma zaprt, (kar - iz previdnosti - med volilno kampanijo ni naglas razglašal); nadaljeval je s tem, da bo "legendarno rampo" pred mestom za zmeraj odstranil; najnovejša ideja pa je ta, da bo prometno zaporo premaknil (na križišče, kjer je odcep za veliko parkirišče). Zadeva postaja vprašljiva, nenazadnje tudi neresna, če je v dveh mesecih mogoče zagovarjati popolnoma diametralne in medsebojno sporne koncepte, ne da bi se ob tem sploh dotaknil urejanja parkirnih mest in parkirnega režima. Sicer pa - je to sploh pomembno? Kajti: trgovski lokali se bodo v Piranu očitno še naprej zapirali, davčna služba, nekatere šole in zdravstvene storitve se bodo selile iz Pirana... Piran pa bo počasi umiral. Čez nekaj let bo premogel še nekaj trgovin za tankjšnje prebivalce, nekaj gostiln in slaščičarn ter seveda počitniška stanovanja.

Marko Zorman

DELAVNICA MARKA POGAČNIKA

Enkrat letno našo obalo obišče znani kipar Marko Pogačnik, ki svoje delo na področju umetnosti povezuje z raziskovanjem nevidnih pojavov v pokrajini in zdravljenjem obolelih mest. Pri njegovem delu je bistveno prepoznavanje zemeljskih točk, kjer so izvori energije.

Če so ta mesta v naravi zaradi človeških posegov "zablockirana", je pokrajini treba pomagati, da ponovno "zadiha". Z metodo postavljanja umetniških kamnov na določena mesta in z uporabo specifičnega načina petja, se energetski pretoki ponovno odpirajo. To je podoben princip kot pri akupunkturi. Iz subtilnih ravni potem zdravljenje prehaja na fizično raven. Pri ljudeh se to zazna v podzavestnem občutku, da je prostor odprt in da življenje lahko teče.

Popolna prometna piranska zmeda ima svoj vzrok

Letos je bil praktični del delavnice, ki jo je organiziral klub 2001 iz Kopra, posvečen Piranu, nad stanjem katerega je bil Marko Pogačnik precej zaskrbljen. Mesto namreč leži na zelo močnem izvoru energije. Piranski polotok bi moral biti - tako kot Strunjan - pravzaprav romarsko svetišče. Mesto samo na tej točki leži kot pokrov. Dodatne napetosti je povzročilo tudi zasutje mandrača. Voda bi morala priti čim bližje hribu, na katerem stoji cerkev, saj je tam izvor ognjene energije, ki mu bližina vode nudi potrebno harmonijo. Tako pa je prav Tartinijev trg postal simbol pokrova, k čemur je še dodatno pripomogla nenaravna izbira materiala, s katerim so trg tlakovali. Čustvene reakcije in splošno nezadovoljstvo ljudi ter popolna prometna zmeda so le posledica nepremišljenih dejanj.

Podobno je stanje tudi v Izoli in Kopru, ki sta bila prej otoka in jima je bil s priključitvijo celini odveč element vode. Novi deli mest, ki so tako nastali, delujejo kot zajedalci mestnih jeder, ki ostajajo prazna. Vzpodbudno je, da se teh delavnic udeležujejo tudi arhitekti. Take nasvete bi bilo pri planiranju večjih posegov vsekakor dobro upoštevati, saj posledice trpimo stoletja.

Ključne energetske točke Pirana

V Piranu nam je Marko Pogačnik pokazal ključne energetske točke polotoka. Centralna leži na parkirišču pred gostiščem Tri papige, blizu gostilne Pavel. Namesto svetišča imamo torej v Piranu parkirišče, kar je svojevrstna slika našega odnosa do svetosti. Druga pomembna točka, ki je izvor ognjene ali yang energije, leži med kavarno Galerija Tartini in beneško palačo. Izvor vodne ali yin energije pa je na koncu Punte. S pomočjo petja smo odpirali pretoke med temi točkami. Pomembno mesto je seveda tudi cerkev sv. Jurija, kjer domujejo pregnane deve kraja, za katere danes žal v mestu ni več prostora. Tam se najlažje povežemo tudi z angeli, kadar smo željni komunikacije z njimi.

Da bi se harmonija v kraju ponovno vzpostavila, je potrebno preudarno in zavestno ravnanje ljudi, saj smo vsi pomemben faktor pri ustvarjanju duha kraja. Pri tem pa ne smemo pozabiti nevidnih pojavov in bitij v pokrajini. V stik z njimi lahko pridemo preko notranje tišine in vzpostavitev pozabljenege sožitja z naravo. Od nas je odvisno, v kolikšni meri bomo napake naših prednikov uspeli odpraviti.

Alja Tasi

PA ŠE TO: Od vseh obmorskih krajev se zdravljenju najbolj uspešno izmika Portorož, ki je letos že drugi zaradi slabega vremena izpadel iz programa. Tako bomo šele naslednje leto imeli priložnost izvedeti, ali se njegov duh skriva v razpadajočem starem hotelu Palace, ali pa si je s priigranim denarjem v igralnici morda privoščil trop-

Morje je javna dobrina. Tako pravi ustava. Zakon pa naj bi določil, kako naj z njim ravnamo. Danes bi morali še posebej vedeti, da je to morje slovensko in da je zato slovenska javna dobrina, ki se nam jo splača v vsakem primeru varovati. Še pred kratkim se tega nismo zavedali. V zaledju smo imeli ogromno hrvaško obalo. Imeli smo jo tudi v zakupu, jo izkoriščali in na domače morje pogosto še pomislili nismo. Je pač bilo tukaj, v neposredni rabi, ne preveč vredno. Kdor je hotel, ga je uporabljal. Služilo je za domače potrebe.

Sedaj so se stvari spremenile. Marsikdo prihaja poleti na dopust na Slovensko obalo. Hrvaška je pač tuja država. Slovenci smo skratka zaznali, da imamo naš prostor na morju in da bomo le-tega v bodoče lahko izrabljali in ga imeli za svojega. Slovenske obale pa ni veliko. In kolikor smo jo v preteklosti v sistemu splošnega ljudskega premoženja lahko uporabljali, jo bomo v bodoče morali čuvati, biti do nje pazljivi in jo zelo racionalno "trošiti". Toliko bolj, ker danes razne dejavnosti niso več "splošno družbene", temveč so pogosto zasebne, privatne, pridobitniške... Morje, ki naj bi ga, te razno razne dejavnosti "uporabljale", pa je naša skupna neodtujljiva last. Ako naj bi kdo to javno dobro uporabljal, naj bi skupnosti dajal v zameno tudi primerno odškodnino.

Osnovno vprašanje pa ni, čigavo je morje, temveč - kakšno je naše morje.

Do kolikšne mere je onesnaženo in izrabljeno ter kolikšne so še njegove prevezne sposobnosti? Ko je treba ob morju zgraditi objekt, nihče ne ve zanesljivo, če to sme storiti, ne da bi s svojim posegom poslabšal njegovo stanje. Poslanci domače skupščine so bili v preteklosti ob takih problemih pogosto v zagati. Njihovo poznavanje stvari je bilo pomanjkljivo. Odločali so na podlagi podatkov iz časopisja. Znanstvena literatura, pa strokovni podatki pogosto niso bili dosegljivi. Pravzaprav pa so bile le nekatere preiskave opravljene. Do sedaj še ni bila narejena celostna študija o našem morju.

Če naj govorimo o dejanskem stanju

Boutique
ASCADA

Majda Miklavc
TRGOVSKO POSLOVNO CENTER
Obala 114, Luceja
tel 70-929

našega morja in o vplivih nanj, moramo najprej imeti pregled situacije na kopnem.

Karkoli se na kopnem zgodi, se pozneje odrazi v morju. Portoroški zaliv je globok 20 metrov. To je za morske razsežnosti pravzaprav plitvina. Ob njem pa imamo - poleg napol urejenega kanalizacijskega sistema - še umazane kanale z odpadnimi vodami, hkrati marikulture objekta, naprave za pretovor soli, marino, kopaljšča in vse mogoče še. Tako ni samo v Portoroškem zalivu, temveč ob vsej Slovenski obali. Severni Jadran je pač plitvo morje, ki ne prenese prevelikih posegov in onesnaževanja. Predvsem glede ribarjenja, kopanja in turizma.

Vsekakor naj bi morja ne uporabljali za greznico, v katero spuščamo vse, kar na kopnem proizvajamo. V drugih dveh občinah, Izoli in Kopru, je celo slabše kot v Piranu. Danes je že vprašljiva kvaliteta rib, ki jih ulovimo v nekaterih predelih tega morja (in jih seveda tudi pojemo) - z vsemi poznejšimi posledicami - tudi na fondih socialnega zavarovanja.

Poglavni dejavniki, ki ogrožajo morje so pri nas luke, komunalne odplake in industrija. Znan je primer "Iplasa", od katerega navzdol je bila reka Rižana mrtva. To mrtvilo se prehaša tudi naprej - v morje. Današnje stanje morja je dediščina preteklosti. Vemo, kako se je prej vse vrtele in koliko je bilo (ne)mogoče na to vplivati... Tudi ekološka zavest je bila do nedavnega relativno nizka. Vendar - koliko časa se še bomo lahko opravičevali s preteklostjo?

Sedaj se piše že leto 1995. Spoznanja o svetu, na katerem živimo, so se bistveno spremenila in poglobila. Skupine, narodi, javnost... so proti onesnaževanju in uničevanju človekovega - našega okolja, le

da pogosto ne vedo, kako naj bi se postavili v bran napadalnim poslovnem - tistim, ki brezobzirno kvarijo prostor. Upajmo, da bo naš novi občinski svet kos tudi tej nalogi.

dr. Boris Filli

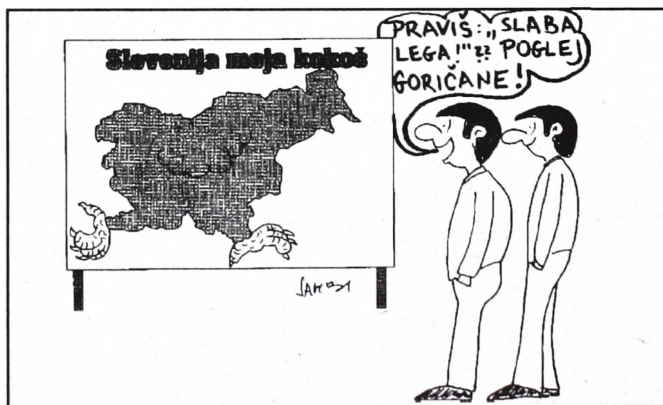
Analiza vzorca morske vode z Obale Gallinije

Analizo je opravil dr. kemije, dr. fiz., dr. med., mag. bio., dipl.oec., prof.doc., akademik g. NIMA P. OJMA dne 31.2.1995 v Laboratoriju za analitično kemijo Universitas Gallinensis in ugotovil naslednje sestavine:

voda 53,2%, soli 0,4%, fekalije 13,4%, pesticidi 8,4%, umetna gnojila 2,3%, odplake 7,8%, ogljikovi hidrati 5,1%, težke kovine 1,9%, maščobe in olja 3,2% ter detergenti 4,3%.

Na podlagi zgorjnjega analize je bilo izdano naslednje mnenje:

PO MNENJU MINISTRSTVA ZA TURIZEM, MINISTRSTVA ZA ZDRAVSTVO IN MINISTRSTVA ZA VARSTVO OKOLJA REPUBLIKE GALLINIJE JE VODA V MORJU GALLINIJE NEOPOREČNA, SAJ SE KOLIČINSKE VREDNOSTI NJENIH SESTAVIN GIBLEJO V OKVIRIH DOVOLJENIH STANDARDOV. VODA JE ZATO PRIMERNA ZA KOPANJE.

LUDVIK KRIŽMAN GRADNJA PORTOROŽ

LUDVIK KRIŽMAN, Liminjanska 111, 66320 Portorož, tel./fax 066/70-873, mobitel 0609/610-132

NIMM d.o.o.
Podjetje za gradbene storitve
in inženiring
Obala 55, 66320 Portorož

Mobitel: 0609-618-541, Tel.: 066/70-920, Fax: 066/70-602

**RADIO
CAPRIS**

**UNIVERZALNA LESTVICA NEU-
TRUDLJIVIH 5 RADIA CAPRIS ZA
MAREC 95:**

1. **DELIRIUM** - Zakaj
2. **M. MASINI** - Bella stronza
3. **EAST 17** - Stay another day
4. **CINDY LAUPER** - Hay now 94
5. **SPIN DOCTORS** - Two princes

Lestvica je na sporedu ob
četrtkih od 18. do 20. ure!

O NEKDANJH PRAZNIKIH OBČINE PIRAN

Kot vsa istrska mesta je tudi Piran v preteklosti imel v svojih statu-
tih uzakonjene praznike, "da bi ljudje vedeli, katere praznike
morajo spoštovati" in praznovati. Obvezni prazniki občine Piran po
statutu iz leta 1384 so bili:

JANUAR: Gospodovo obrezovanje, Gospodovo razglašenje, Sv.
Anton, Sv. Agneza devica

FEBRUAR: Marijino očiščenje, Sv. Matija apostol

MAREC: Marijino razglašenje

APRIL: Sv. Jurij mučenec, Sv. Marko evangelist

MAJ: Sv. Filip in Jakob apostola, Sv. Križ

JUNIJ: Sv. Barnaba apostol, Sv. Vid, Kristusovo telo, Sv. Janez Krstnik,
Sv. Peter apostol

JULIJ: Sv. Odorik spoznavalec, Sv. Mohor, Sv. Margareta devica, Sv.
Marija Magdalena, Sv. Jakob apostol

AVGUST: Sv. Donat škof, Marijino vnebovzetje, Sv. Lovrenc mučenec,
Sv. Jernej apostol, Obglavljenje Sv. Janeza, Sv. Bernard spoznavalec

SEPTEMBER: Marijino rojstvo, Sv. nadangel Mihael, Sv. Matej evangelist

OKTOBER: Sv. Simon in Juda apostola, Sv. Luka evangelist, Sv. Frančišek,
Sv. Maksimilijan škof in mučenec

NOVEMBER: Vsi sveti, Sv. Martin spoznavalec, Sv. Klement, Sv. Katarina,
Sv. Andrej apostol

DECEMBER: Sv. Baso mučenik, Sv. Nikolaj spoznavalec, Sv. Tomaž
apostol, Gospodovo rojstvo (Božič), Sv. Štefan mučenec, Sv. Janez
apostol in evangelist, Sv. Lucija devica

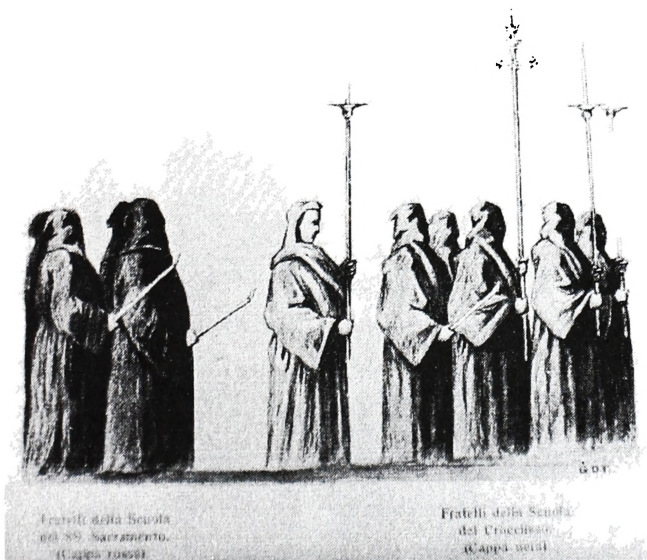
Od 46 praznikov, ki so jih v preteklosti obhajali Pirančani, se je
do danes ohranilo bore malo. Nekateri pa so se le, čeprav v
drugačni obliki. V sledečem zapisu si bomo ogledali, kako so
nekatero praznike praznovali Pirančani nekoč.

1.) - SV. JURIJ - ZAVETNIK PIRANA

Sveti Jurij, zavetnik Pirana, goduje 24. aprila, dan pred sv. Markom,
zavetnikom Benetk, s katerimi je bil Piran v preteklosti močno povezan,
saj je bil pod njihovim okriljem od leta 1283 pa do 1797.

Legenda pravi, naj bi sv. Jurij leta 1343 rešil Piran pred hudim neurjem.
Zato so si ga Pirančani izbrali za svojega zavetnika in mu izkazovali
posebno čast.

S pripravami na slovesno praznovanje svojega patrona so v preteklosti
Pirančani pričeli že nekaj dni prej. Iz cerkvenega skladišča so privlekli vse
potrebne rekvizite za procesijo: bandere, svečnike in druge rekvizite ter
jih očistili. V stolni cerkvi so okrasili oltarje in stebre odeli v damast.
Stolnica je bila okrašena tako znotraj kot zunaj. Pirančani so
počistili in okrasili tudi mesto, na barke pa izobesili razne zas-
tave. Pred občinsko palačo je plapolala velika zastava, na kateri

Procesij, ki so v preteklosti spremljale vse pomembnejše piranske
cerkvene praznike, so se udeležili tudi predstavniki številnih bra-
tovščin. Na fotografiji, ki prikazuje del procesije sv. Jurija s konca
17. stol. v Piranu, so člani bratovščine Sv. zakramenta (levo, sicer so
bili v rdečih oblačilih) in člani bratovščine Križanega (desno, nosili
so črna oblačila) - iz knjige G. Caprini: ISTRIA NOBILISSIMA

PIA STUDIO d.o.o. Portorož
PROJEKTIRANJE, INŽENIRING, ARHITEKTURA
Vilfanova 25, Portorož, tel./fax.: 066 75535

Opravljamo storitve s področja
ARHITEKTURE, INŽENIRINGA, PROJEKTIRANJA
URBANIZMA, CENITEV NEPREMIČNIN

*Pooblaščenici smo za izdelavo lokacijskih dokumentacij
za legalizacijo črnih gradenj v občini Izola in Piran.*

*Izdelujemo arhitektonske načrte za stanovanjske,
poslovne, upravne, javne in industrijske zgradbe, vršimo
nadzor pri gradnji objektov, zbiramo soglasja, priskr-
bimo projekte za vse vrste instalacij in statiko,*

ocenjujemo vrednosti nepremičnin.

je bil na konju upodobljen sv. Jurij s ščitom, na katerem je bil rdeč križ na modri podlagi (grb Pirana). Telega največjega piranskega praznika so se udeležili vsi meščani. Po slovesni maši se je iz stolnice začela viti procesija ob spremljavi himne "Deus tuorum militum" (Bog tvojih vojakov). To je bila himna sv. Jurija, ki je vedno globoko ganila vse prisotne. V predelu Carrara (danes Ulica IX. korpusa) se je procesiji pridružila godba na piha-

Jurij s ščitom (piranski grb) - iz knjige G. Caprina: ISTRIA NOBILISSIMA

la, ki ni smela manjkati pri nobeni procesiji. Tu so se procesiji pridružili člani bratovščine sv. Jurija v modrih oblačilih, bratovščine sv. Zakramenta v rdečih oblačilih, bratovščine Križanega v črnih oblačilih kot tudi člani drugih bratovščin. Procesije so se udeležili tudi župan v rdeči togi, občinski svetniki in ljudstvo. Moški so na lesenem podstavku nosili lep srebrni kip sv. Jurija, ki ga je Beneška republika podarila zvestemu Piranu. Verniki so v procesiji nosili bandere, svečnike, cvetje, sveče..., duhovniki v rdečih slovesnih oblačilih pa relikvije sv. Jurija, shranjene v lepo izdelanih skrinjicah. Tako je sv. Jurij "blagoslavljal" piranske ulice, hiše, morje, barke, zemljo. Procesija se je zaustavila pod oboki nekdanjih mestnih vrat (pri morju), kjer je bil s svečami in cvetjem okrašen oltar, postavljen v spomin na prikazanje sv. Jurija 21. julija 1343. Tu so se zahvalili in počastili rešitelja svojega mesta. Še posebno je bilo na tem kraju slovesno leta 1943 ob praznovanju 600-letnice prikazanja. Po obhodu mesta se je nato procesija vrnila v stolnico,

Gostilna
"Pri Marički"

RESTAVRACIJA "Pri MARIČKI"
Parecag 159, SEČOVLJE

Nudi ribje in mesne jedi, njoke z gorgonzolo, specialiteto hiše - špagete z jastogom in ribe v pečici s krompirjem.

Odprta vsak dan od 12. - 22. ure.

KATJA MATIČ
TEL. 066-79-378

kjer so se cerkvene slovesnosti zaključile. S tem pa praznovanja seveda še ni bilo konec. Ta dan je bil v Piranu tudi sejem, na katerem so domači in tuji trgovci prodajali razno blago. Praznovanje so popestrili še z vrtiljakom, raznimi turnirji, in seveda tudi zabave do poznih večernih ur ni manjkalo.

Morda bi veljalo danes ta nekoč največji piranski praznik (kot tudi druge, o katerih bomo še govorili v naslednjih številkah Portorožana) ponovno oživeti, popularizirati, nenazadnje lahko tudi kot del turistične ponudbe.

ALBERTO PUČER

O DRUGIH PRAZNIKIH NAŠE OBČINE PA ŠE V NASLEDNIH ŠTEVILKAH PORTOROŽANA.

Procesije sv. Jurija so se udeležili tudi župan, svetniki in ljudstvo. Na sliki iz konca 17. stoletja so lepo vidna tudi takratna oblačila. Župan je bil oblečen v rdečo togo. (Iz knjige ISTRIA NOBILISSIMA, G. Caprini)

Nekvalitetna obrtniška dela v stolpiču Seča 194 a:

"OKOLJE" PIRAN NIMA POSLUHA ZA REKLAMACIJE

Slovenska gradbena podjetja so dosegla zavidljiv ugled tako na gradbiščih v tujini kot doma, kar lahko zagotovo pripišemo visoki kvaliteti njihovih del in upoštevanju dogovorjenih rokov. Boj za pridobitev del je namreč narekoval povratne informacije - tako pozitivne kot tudi reklamacije. Prizadevanja za pridobitev prestiža na tržišču stanovanjske izgradnje pa so zahtevala sodelovanje z najkvalitetnejšimi obrtniki, saj namreč ravno tako imenovana zaključna dela lahko na kupca stanovanja naredijo najpomembnejši vtis. V skladu z zakonskimi predpisi pa se kupcu ob predaji stanovanjskih ključev izda garancijski list za kratkoročne in tudi dolgoročne naložbe.

Za izgradnjo stanovanjskih stolpičev v Luciji si Gradbeno podjetje Koper zasluži pohvalo. Predvsem zaradi sodobne arhitekture in izredno funkcionalnega razporeda prostorov v stanovanjih. Gradbeno podjetje Koper pa je rado prisluhnilo tudi pripombam etažnih lastnikov in celo v zadnjem trenutku popravilov napake. Tako se je npr. projektant zmotil v meritvah globine standardnih kuhinjskih elementov - zato bi bila stena zanje preozka. Podjetje je reklamacijo upoštevalo in napako pravočasno odpravilo!

Med izvajanjem gradbenih del pa so zaradi slabe zaščite gradbišča in nenačrtnega odstranjevanja odpadnega materiala (zaradi česar je bila vsa soseska zavita v oblake prahu) ukrepale tudi pristojne inšpekcijske službe in sicer zoper vodjo gradbišča in njegovega namestnika. Poleg tega ju je inšpekcija opomnila tudi zaradi nezaščite delavcev ob nevarnejših delih (dela na strehi so npr. opravljali neprivezani). Omenimo naj, da je o tem problemu že ob gradnji blokov na Radiu Koper poročala tudi novinarka, ga. ing. grad. Zvonka Bricej, ki je poudarila predvsem nekvaliteto zaključnih del v stanovanjskem stolpiču Seča 194 a, za kar ima največ "zaslug" privatno podjetje FINALI. Le-to pa sedaj reklamira trgovino gradbenega materiala v najlepšem novem stolpiču v Luciji - ob vpadnici v Portorož. Je mar to prav? Tedenj gradbeni inšpektor, g. Iztok Kleibencetel, je tedaj ugotovil tudi pomanjkljivo zvočno izolacijo. Soseščje lahko zdaj slišijo vsak pogovor (in celo smrčanje) iz stanovanja poleg, da ne omenjamo (pre)glasne glasbe iz gostinskega lokala (Snack bara "Ernestino"), zaradi katere je med etažnimi lastniki in lastnikom omenjenega lokala prihajalo do nepotrebnih nesoglasij. Razen tega je gradbeni inšpektor ugotovil še

izredno slabo kvaliteto keramičnih stenskih in talnih ploščic (so "popikane" ali okrušene), pa še slabo so položene. Mimogrede velja omeniti, da so se v instalacijah naselile mravlje faraonke, ki se jih zdaj stanovalci nikakor ne morejo odkrižati.

Parket so izvajalci polakirali brez brušenja. Odgovorni v FINALI-h so se izgovarjali na stanovalce, češ da so parket oblali in lakirali v lastni režiji, kar pa ni res. Delo so izvajali delavci Finalov, ki so parket tudi položili. Stavbno po-

(brez faze). V tem istem nadstropju pa stanovalci trpijo še zaradi hrupa, ki se pojavi ob vsakem pristanku dvigala.

Lastniki stolpiča Seča 194 a protestiramo že od same vselitve, ker so nam odvzeli skupne prostore (prodali so jih), medtem ko jih predhodno zgrajeni blok Seča 194 b ima. Zaradi teh protestov pa zatem skupnih prostorov niso dodelili niti bloku 194, ki so ga gradili po naši vselitvi.

Nekvalitetno so opravljena tudi soboslikarska dela, kar je še bolj vpadljivo, ker so stene in stropi popokali; razpoke so najbolj očitne ob vhodnih vratih stanovanj. Vhodna vrata stolpiča se slabo zapirajo in odklepajo že od same vselitve (kljub večkratnim popravilom).

Mnoge pomanjkljivosti bi lahko z nekaj truda hitro odpravili. Vse bi lahko hitro odstranili, če bi le bili etažni lastniki neposredno povezani z izvajalci in ne - kot zdaj - preko nepotrebnih posrednikov - podjetja "Okolje", ki navkljub neštetim reklamacijam ostaja gluhih ušes. Žalostno je, da "Okolje" ne izvaja niti svoje osnovne dejavnosti, saj so naše zelene površine, ki bi morale biti okras, polne odpadnega gradbenega materiala, zato jih je nemogoče vzdrževati. Največja sramota pa je, da "Okolje" zasebnim hišam poleg naših blokov ni napeljala kanalizacije, kar je v civiliziranem okolju nujnost. Se mar vračamo v srednji vek? S takimi postopki gotovo ne delamo reklame naši Obali, ki bi nas prva lahko približala evropskemu potrošniku.

Aleksandar Jovanović,
predsednik skupine etažnih lastnikov v
stanovanjskem bloku v Luciji, Seča 194 a

hištvu na stolpičih je izdelano iz neposušenelega lesa, zato se iz njega cedi smola, letvice na polknih pa se krivijo in slabo zapirajo. Pomotoma so sicer vhodna vrata zamenjali s sobnimi, vendar so Mizarske delavnice Stavbenika napako takoj odpravile. Nekvalitetni so tudi domofoni, ki so kljub popravilom in zamenjavam, ki jih je opravilo podjetje IMP, ostali nefunkcionalni: glas je namreč popolnoma nerazločen. Strokovnjaki IMP-a so predlagali zamenjavo celotne instalacije - z doplačilom, s čemer pa se etažni lastniki ne morejo strinjati, saj so plačali stanovanja, ki naj bi bila v vseh pogledih brezhibna!

Nedopustno je tudi, da je del hodnika petega nadstropja izvajalec pustil brez elektrike

Potrošnike vlečejo za nos, mar ne?!

Mercator - Trgoavto d.o.o. iz Kopra objavlja ugodna posojila za nakup Renaultovih osebnih avtomobilov. In res - na njihovem informativno reklamnem prospektu "Posojilo za nakup Renault" (podjetje je

namreč Renaultov koncesionar) so zares vabljeni pogoji: nakup vozila brez pologa, rok vračila do 3. let, obresti D (devizna klavzula) + 8%.

Če pa slučajno rabimo nov avto ali si želimo ravno Renaultovo znamko vozila, smo nad ponudbo zagotovo navdušeni. Končno - nič več posojil po oderuških obrestnih merah! Toda, ko v tabeli na prospektu pogledamo

mesečne anuitetne zneske in jih preračunamo v obrestno mero, ugotovimo, da letna obrestna mera ni ravno 8%, ampak kar precej višja!

Če obračunamo anuiteto po obrazcu, ki se sicer uporablja v finančnih ustanovah (tj. po obrazcu $A=C \cdot (1 - (1 + r)^{-n}) / r$), pri čemer je A

višina kredita	mesečna anuiteta za 12 mesecev	zavarovanje kredita	mesečna anuiteta za 24 mesecev	zavarovanje kredita	mesečna anuiteta za 36 mesecev	zavarovanje kredita
100,000	9,120.00	1,626.00	4,736.00	2,252.00	3,277.00	2,877.00
500,000	45,601.00	8,130.00	23,678.00	11,260.00	16,384.00	14,385.00
1,000,000	91,202.00	16,260.00	47,355.00	22,520.00	32,768.00	28,770.00

vrednost anuitete v tem trenutku, C - višina kapitala, r - obrestna mera in t - število časovnih obdobj (v mesecih, letih...), pridemo do naslednje presenetljive ugotovitve: posojila za 12 mesecev ne znašajo D+8%, pač pa D+17%, 24 mesečna posojila znašajo okoli D+12,75%, posojila za 36 mesecev pa okoli D+11%. O kakšnem D+8% torej - ne duha ne sluha!

Vprašanje, ki se zastavi naivnim, predvsem pa prevaranim kupcem, je kaj storiti. Verjetno bi se splačalo angažirati kakšnega finančnega izvedenca, da vam natančno izračuna amortizacijski načrt porabe posojila po obrestni meri, kot je določena v pogodbi in se potem enostavno ravnate po njem. Ob tem bi bilo seveda prav, da o tem obvestite še prodajalca - v našem primeru M - Trgoavto, kjer si bodo zagotovo od veselja kar "lase pulili". Za vse preostalo pa bi moral poskrbeti državni tožilec in tržna inšpekcija - če seveda še obstajajo gospodarski prestopki glede neloyalne konkurence in pravna država.

Ni vse sladko, kar je sladkor

Tisti, ki se je odloči za bolj zdravo življenje, iz svoje prehrane najprej izloči tri bele strupe - moko, sol in sladkor. Včasih pa le prija kaj sladkega in zato sem pričela kupovati rjavi sladkor, ki je vsekakor manj škodljiv. Sladkor se prodaja pod imenom Pro-vida, iz Braziliije pa ga uvaža Prema, d.o.o. Ljubljana. Od zadnje "čajanke" pa sem v dilemi, ali še kupovati "ta-bolj zdrav" sladkor ali ga osladiti po "starem" ali pa ga sploh ne sladiti. Možu, sinu in sebi sem pripravila čaj in ga osladila z rjavim sladkorjem. Ko pa se je sladkor stopil, so po površini čaja zaplavali delci eksotičnih brazilskih žuželk: posušena, balzamirana krilca, nogice, svetleči trup...

boj zdrav" sladkor ali ga osladiti po "starem" ali pa ga sploh ne sladiti. Možu, sinu in sebi sem pripravila čaj in ga osladila z rjavim sladkorjem. Ko pa se je sladkor stopil, so po površini čaja zaplavali delci eksotičnih brazilskih žuželk: posušena, balzamirana krilca, nogice, svetleči trup...

Seveda čaja ni nihče spil. Sin se je v gnusu kremžil, mož je dejal, da žal, dobi le takšne "Brazilke", jaz pa sem se zamislila nad svojo "zdravo prehrano". Vsem, ki kupujejo ta sladkor svetujem, da si ga pred uporabo natančneje ogledajo.

Vlasta Ivanič Turk

Tako, dragi potrošniki (-ce), odprli smo vam vaš kotiček, zdaj pa pričakujemo, da ga boste polnili. Vaše in naše geslo je: **POTROŠNIKI VSEH IZDELKOV, STORITEV IN USLUG, ZDRUŽITE SE! IN ČE STE SPREGLDALI: 15. MAREC JE BIL DAN POTROŠNIKA!**

Društvo za boj proti sladkorni bolezni Občine Piran

V občini Piran je ponovno začelo delovati Društvo za boj proti sladkorni bolezni, ki je na svojem občnem zboru (11.2.1995) sprejelo svoj program dela za leto 1995.

Apeliramo na vse člane društva, naj poravnajo članarino za leto 1995, ki znaša 300 SIT. Želimo, da se v društvo vpiše čimveč novih članov.

Članarino lahko plačate v ZD Lucija vsak torek ali četrtek.

Odbor društva

NOVO!
BOUTIQUE
NOVO!
XL CHARM

v.g. LONZA s.p.

V LUCIJI NASPROTI DISKONTA SMO NA NOVO ODPRLI BOUTIQUE XLCHARM, KJER LAHKO DOBITE OBLAČILA ZA MOČNEJŠE ŽENSKÉ POSTAVE (OD ŠTEVILKE 46 DALJE).

BOUTIQUE JE ODPRT VSAK DAN OD 9. DO 12,30 IN OD 16. DO 19. V SOBOTAH OD 9. DO 13.

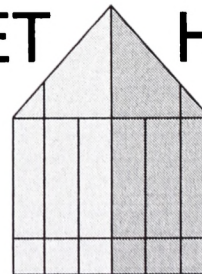
Boutique XLCHARM, Seča 194, LUCIJA
tel.: 066/70-900

Novo v Luciji!

zavese, pregrinjala, posteljnina in vse za lep in urejen dom - znamke Basetti in druge znamke

TRGOVINA

SWEET HOME

Seča 194 (nasproti Diskonta v Luciji)
tel./fax.: 70-071

Odperto vsak dan 09.00 - 12.00 in 16.00 - 19.00
sobota 09.00 - 13.00

CARNEVALE IN COMUNITA' DEGLI ITALIANI "GIUSEPPE TARTINI" PIRANO

Sabato 25 febbraio 1995 la Comunita' degli Italiani "Giuseppe Tartini" di Pirano ha organizzato il carnevale del bambino dalle 15 alle 18 nella sala grande di Casa Tartini. Le 50 mascherine hanno giocato, ballato e mangiato le buonissime fritte preparate dal Caffè "Intermezzo".

A conclusione della serata le mascherine piu' belle sono state premiate con i giocattoli della "Mehano" di Isola e doni del Giardino d'infanzia "La cocinella" di Pirano.

A presentare i giochi ed a far divertire i bambini mascherati hanno collaborato Nina, Martina, Neven, Eda e Marjana.

Martedì, sempre in Casa Tartini e' stata organizzata la serata intitolata "CARNEVAL NO STA' NDA VIA". La serata e' stata arricchita da una tombola ed una lotteria. Tra numeri e premi le maschere e tutti i presenti hanno potuto consumare un bel piatto "de luganighe e capussi" preparati dal Caffè "Intermezzo".

Durante la serata e' stata organizzata la gara dei dolci alla quale sono state premiate le signore Ivanka Jovanović, Daniela Božič e Loredana Ruzžier.

A conclusione della serata, dopo la presentazione delle maschere e la sfilata sono state premiate le maschere piu' originali. Al primo posto il sacco di patate che ha vinto una notte all' Hotel "Tartini" di Pirano, al secondo classificato, 3 metri de "luganiga e ovi", al terzo una bella cesta di crostoli e altri premi.

La serata e' stata condotta dal Jolly Ondina Lusa.

Un ringraziamento a tutti coloro che hanno collaborato alla riuscita delle serate.

Per la Comunita' degli Italiani "Giuseppe Tartini" di Pirano
Fulvia Zudič

Na koncu je čakal Pusta neizbežni konec. Na pepelnico so ga sežgali pred gostilno Solinar v Sečovljah. Njegovi pogrebci prisegajo, da bodo prihodnje leto priredili sežig sredi Portoroža.

PUST BIL JE ŽIV

V Portorožu smo letos uspeli imeti 2. tradicionalni Pustni festival. Lani mu je zagodel mraz, letos pa dež. A "on" se ni dal: tako kot je lani pregnal mraz, je letos dež - saj je že nekaj ur po pustni povorki Portorož obsijalo sonce! V okviru Pustnega festivala je bil letos tudi predpustni sejem rabljene pustne opreme, ki je, kljub temu, da je bil prvič, imel precejšen odziv.

Pričakujemo, da bo že naslednji Pust doživel pravi "boom", saj vse kaže, da je ideja Turističnega društva Portorož naletela na plodna tla. Pustna sobota - Praznik fritul in kroštol - je privabila na portoroški Kaštel veliko obiskovalcev, predvsem malih šem s starši.

Program je popestrila folklorna skupina iz Sv. Petra, ustoličen pa je bil tudi pustni admiral. Fritul in kroštol smo sicer napekli veliko, jih je pa vseeno kar hitro zmanjkalo (tudi zaradi ugodne cene).

Na nedeljo je bilo pričakovati številen obisk pustne povorke, žal pa jo je dež malo zagodel. Pot povorke je bila sicer nekoliko krajša, vendar je ostali program v Kaštelu lahko teklen po načrtu. Svojevrstni pečat je vsemu dogajanju dal naš župan, ki se je preoblekel v avstrijskega barona iz leta 1885 pripeljal se je celo s kočijo, spremljala pa ga je skupinica "turistov" iz prejšnjega stoletja. To je bila letos prva priložnost za obeležje 110-letnice organiziranega turizma v Portorožu. Ta maska (ki lahko postane maskota) - "Turisti skozi stoletje", bo odslej prisotna na bodočih portoroških pustnih festivalih.

In katere maškare smo letos gostili v Portorožu? Korante s Ptuja, Ta lepe in ta grde iz Drežnice, starinske kolesarje iz Ribnice na Dolenjskem, Šavrine in Šavrinke z osli iz Gračišča, junjarje in druge istrske like s Kort, domača skupina pa je predstavljala "Potujoči Casino" - generalnega sponzorja Pustnega festivala '95.

Turistično društvo Portorož

POZIV VSEM, KI STE FOTOGRAFIRALI PORTOROŠKI PUST!

Naprošam vse, ki ste fotografirali Pustni festival 95 (sobotni praznik fritul in kroštol in nedeljsko pustno povorko), da svoje negative ali fotografije oddate Turističnemu društvu Portorož za fotoarhiv pustovanja v Portorožu.

Najboljše zbrane fotografije bomo razstavili v občinski avli, avtorje pa nagradili! Vaše negative ali fotografije zbira za nas KS Portorož do 10.4. letos.

Hvala vsem, ki boste sodelovali!

TD Portorož

V Osnovni šoli v Portorožu:

PUSTNE DELAVNICE

Pri nas na podružnični OŠ Cirila Kosmača Portorož, smo pustovanje preživeli delavno in veselo. Ko smo po počitnicah - dan pred pustom - prišli v šolo, nas je čakalo prijetno presenečenje: dela smo se lotili drugače kot navadno. Učenci smo se v razredih - po svojih željah - razporedili v pet skupin - delavnic: raziskovalno, literarno, dramsko - likovno, glasbeno in delavnico kuharskih dobrot.

V raziskovalni delavnici smo ugotavljali - raziskovali od kdaj in čemu pustne šege, karnevali... V literarni delavnici smo pesnili in pisali o pustu, v dramsko - likovni smo zaigrali kratko igrico in si naredili maske, v glasbeni delavnici smo se naučili našo pustno himno in v delavnici kuharskih dobrot smo pekli kroštole in miške, da je dišalo po vsej šoli.

Na pustni torek pa smo prišli v šolo našemljeni. V jedilnici so posamezne skupine poročale o svojem delu, nato nas je delavnica kuharskih dobrot prijetno presenetila s kroštolami in miškami, ki so jih sami pekli. Sledila je izbira najboljših mask, povorka skozi Portorož in rajanje na ploščadi. V soboto, 4. marca nas je obiskala "Sobotna raglja". Po radiu Slovenija smo poslušalcem predstavili svoje delo in naškrj.

Učenci podr. OŠ Cirila Kosmača Portorož

NASMEJMO SE S PORTOROŽANOM

JANEZKOVA DOMAČA NALOGA:

PRVI APRIL ALI RAZMIŠLJANJE O LAŽI (Prosti spis)

Zelo toplo pozdravljam zamisel o prazniku lažnivec, ko smem na vsako vprašanje odgovoriti, kar mi pač pride na misel. Škoda le, da moji učitelji nimajo smisla za humor in si moje odgovore razlagajo kot neznanje! Škoda tudi, da je dan lažnivec samo enkrat v letu!

Moj tata sicer pravi, da imajo nekateri državljani, zlasti politiki, na koledarju zmeraj samo 1. april, kar se mi zdi zelo čudno. Vprašal sem ga, kje tiskajo take koledarje, pa mi je tata odvrnil, da ima vsaka politična stranka svojo posebno tiskarno. Na te besede je moja mama pripomnila, da je tudi na tatovem koledarju precej prvih aprilov. Prosil sem tate, naj mi pokaže ta čudni koledar, pa se je spet vmešala mama, rekoč, da ga tata ne nosi domov, pač pa ga pozablja zdaj v tej, zdaj v oni gostilni. O vsem tem sem nato precej razmišljal in prišel do zanimive ugotovitve: če bi laž zakonili, bi bilo čez noč vseh problemov konec. Ker bi namreč po mili volji vsevprek zavestno lagali, bi istočasno zavestno nobenemu ne verjeli in bi tako vsi vedeli, pri čem smo. Moj tata pa je menil, da to ne bi bilo pametno, saj bi zakonjena laž utegnila zapeljati politike in gospodarstvenike v resnicoljubnost, kar bi povzročilo še večje zmešnjave in morda celo paniko med ljudmi. Po njegovem je že prav, da lažejo samo nekateri, saj je to edini način, da se dokopljemo do resnice: tako, na primer, že vnaprej vemo, da se turistična ponudba našega kraja nikoli ne bo povzpela na zavidljivo raven in da bodo za vse večne čase kupi smeti ena od ponudb; pasji iztrebki bodo tudi letošnje poletje poglavitna sestavina mivke na plaži; nobene volitve ne bodo prinesle bistvenih sprememb in noben občinski svet ne bo pel ubrano.

Tata bi verjetno še našteval, če se ne bi vmešala mama in rekla, da tudi njej zdaj postaja jasno, kako bo znanaprej s tatinimi družabnimi srečanji. Po teh besedah je tata postal nekako zamišljen in ni bil več voljan pogovarjati se.

Sonja Požar, Lucija

PRVOAPRILSKE NAGRADE

Poseben odbor, sestavljen iz najbolj informiranih občanov, je podelil več nagrad za izjemne zasluge sledečim osebam in ustanovam v naši občini:

- **županu občine Piran za uspešno posnemanje kralja Aleksandra Velikega;** le-ta je z mečem presekal gordijski voz, ker ga pač ni znal razvozlati, gospod župan pa bo, iz enakega razloga odstranil rampo na vhodu v Piran,

- **stranki zelenih za uspešno molčanje spričo neznosnih razmer, kakršne povzročajo go-cart pista v Luciji;** nekaj sto okoliških prebivalcev je obsojenih, da bodo tja do pozne jeseni vse sobote in nedelje (namenjene počitku!) poslušali duhamorno grmenje in vohali "zapaljeno" olje samo zato, da se bo lahko približno ducat vozačev dobro zabavalo,

- **pajku za odvoz avtomobilov,** edinemu, ki je neutrudno, noč in dan, skrbel za zabavo turistov, jih animiral in vzpodbujal k fizični aktivnosti,

- **občinski oblasti za hvalevredno odločenost,** da nekoč, v daljni prihodnosti, določijo lokacijo za dobro opremljeno, varno otroško igrišče oziroma park.

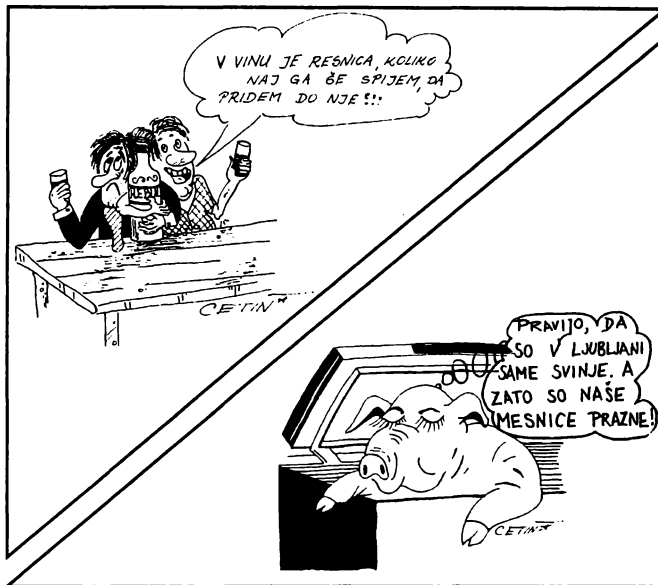
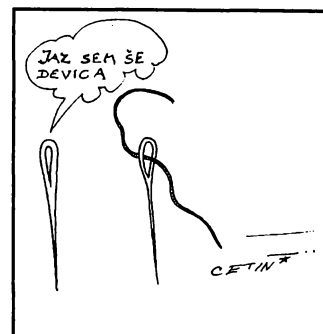
Sonja Požar, Lucija

OGREVANJE

d.o.o. - s.r.l.

podjetje za oskrbo z energijo - azienda per il fornimento di energia
Fornače 33, Piran, tel.: 79-895

Po Cetinovo:

Samo za ljubitelje morbidity:

NAPITEK "ZOMBI" IN PAŠTETA "TOMBA"

Še nekaj mesecev - pa bo zopet prišlo toplo vroče poletje. Neba modrina, toplo sonce, sladoled, "pivce" in turizem. Zopet bomo zaplavali v morja svežino. In zopet bo tu vprašanje: "Ali je dovolj čisto, to naše morje sinje?" Navadili smo se že, da se kopamo v bolj ali manj zmletih, prepasiranih, precejenih in razredčenih odplakah, čeprav mimo čofotajočih telesc še vedno kdaj pa kdaj priplava kakšen večji kos (z zadnjega konca naše prebave)...

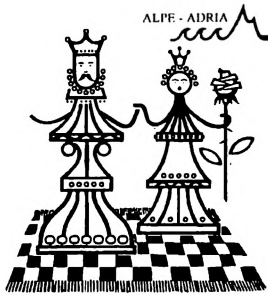
Tisti s slabšimi želodci so že ob zgornjem vihali nos! A se bomo morali navaditi na še kaj hujšega! Slišati je, da bodo na novem delu piranskega pokopališča pokojnike pokopavali na "tržaški" način. Po tem načinu trupla "pacajo" v nekakšnih trugah - komorah. Po koncu tovrstne obdelave naj bi se iz "dragih pokojnikov" v posebne posode izteklo in izcedilo kakih 40 litrov tekočine. Tako prestrežena in zbrana tekočina (zagotovo nekaj sluzasto-smrdeče rumeno-zeleno ogabnega) naj bi se nato izlivala v kanalizacijo, ta pa seveda - v morje.

Prijetno kopanje vam želimo!

Moj znanec (navdih za svojo idejo je dobil v nekem filmu, kjer so trupla predelovali v hrano - pilule) pa predlaga tehnološko dopolnitev postopka za predelavo pokojnikov na piranskem pokopališču. Občinskim svetnikom predlaga nov "biznis": odprte proizvodnega obrata za predelavo tekočine bogate z beljakovinami in ostalimi "čarobnimi substancami".

Zbrano tekočino (970 "tržaških" pokopanih mest x 40 l = 10.800 litrov) bi lahko predelali čudežni napitek "ZOMBI", zgoščeni del pa v pašteto "TOMBA".

PORTOROŽANOV ŠPORTNI KOTIČEK

TRADICIJA PORTOROŠKEGA ŠAHA SE NADALJUJE:

Open Portorož 95 se začne 3. aprila in traja do 11. aprila.

Portorož je - zahvaljujoč šahovski igri - postal in ostal ne zgolj šahovski kraj, temveč tudi sinonim za šahovsko umetnost, sinonim za kraljevsko igro.

V dvoranah Portoroža so odigrali na stotine raznih šahovskih turnirjev: od čisto majhnih pa do danes že legendarnega mednarodnega turnirja iz leta 1958, na katerem je začel svojo zmagoslavno šahovsko pot za mnoge najboljši šahist vseh časov - Robert-Bobby Fischer. Pet svetovnih prvakov: Smislov, Petrosjan, Talj, Fischer, Karpov ter več kot 30 kandidatov za svetovnega prvaka in 200 velemojstrov je šahiralo v dvoranah bivšega Ljudskega doma in hotelov Metropol, Riviera, Bernardin. Vidmarjevi šahovski memoriali, na katerih se je zbirala svetovna šahovska elita, pa so potekali v kongresno-koncertni dvorani portoroškega Avditorija.

To je bilo enkratno prizorišče, kjer sta se šahovska in glasbena umetnost srečali na istem odru! Žal pa drugo nekdanje - prav tako enkratno prizorišče za igro, zabavo, koncerte, šah... - Palace-va lepótica Kristalna dvorana (Dvorana zrcal, kot so jo nekoč imenovali) - danes tiho, otožno sameva, kot bi se sramovala svoje odlične preteklosti. V tej dvorani se je odigral lanski Open Portorož '94. Njen resnični konec in - če lahko tako rečemo - labodji spev pa je bil 9. Svetovno kompiutersko šahovsko prvenstvo, ki je v tej dvorani teklo od 8. do 17. oktobra 1989.

David Levy, predsednik Mednarodne kompiuterske šahovske organizacije (ICCA), je ob pogledu na (čeprav že močno načeto) Kristalno dvorano, rekel: "Mnogi kraji, v katerih smo igrali svetovna šahovska prvenstva, so večji in bogatejši, toda Palace-va Kristalna dvorana je najlepša med vsemi, v katerih smo kdaj igrali." Ni razloga, da njegovemu poklonu ne bi verjeli, saj je videl veliko sveta in zna ocenjevati.

Nam, ki še prisegamo na lepoto te dvorane in starega hotela Palace, ostaja še zadnje upanje - da bosta Palace in njegova Kristalna dvorana kmalu zasijala v starem blesku.

Šahovski open Portorož 95 pa se bo letos začel 3. aprila in se bo do 11. aprila odigral v restavraciji Ljubljana - čakajoč na stari - novi Palace in Kristalno dvorano!

Jovan Nikolić

Aleš Lapajne je pogosto na prostoru za podeljevanje medalj.

Veslač Aleš Lapajne: "Ne moremo biti vsi prvi!"

Na straneh Portorožana (v lanskim decembrskim številki) smo na kratko že predstavili Veslaški klub Piran. Tokrat pa vam nekoliko bolj "od blizu" predstavljamo člana kluba, uspešnega mladega - 1981. leta rojenega veslača Aleša LAPAJNE-ta iz Lucije.

Aleš vesla tri leta in je dosegel nekaj zavidljivih uspehov: bil je državni prvak, dosegel je tretje mesto v Beljaku - in je, skratka, zbral že osemnajst medalj. Seveda je bil v tem svojem športu včasih tudi razočaran, vendar pa Aleš zelo modro pravi: "Šport je šport. Ne moremo biti vsi prvi!" Tudi njegovi načrti in želje za veslanje so podobni - saj previdno pravi: "Kar bo, pa bo!"

In zakaj se je odločil za veslanje? V Veslaški klub Piran ga je pritegnil sošolec, v klubu pa je rad ostal predvsem zaradi družbe. Vsak dan posveti veslanju kakšno poltretjo uro. Zaenkrat zaradi časa, ki mu ga jemlje veslanje, v šoli nima težav. (Aleš je osnovnošolec - kako bo lahko obveznosti v srednji šoli uskladił z veslanjem, pa si še ne zna predstavljati). O svojem klubu pravi, da bi ne spreminjal ničesar; pravzaprav bi se morali veslači obnašati bolje - "bolj fer" kot pravi sam - do svojega trenerja Milana Kocjančiča. Bi pa zato uredil prehrano na nekaterih regatah! Razen veslanja ima Aleš Lapajne še en konjiček - zbira vse, kar je v zvezi s prevoznimi sredstvi, še posebej modelčke.

Pred veslačem Alešem in njegovim klubom je zdaj nova veslaška sezona, za katero držimo pesti, da bi se čimbolje odrezal! Mimogrede pa še: veslači trenirajo v sečoveljskih solinah!

TERME - TALASOTERAPIJA PORTOROŽ - SO UVEDLE RELAKSACIJSKI PROGRAM

pod vodstvom gospe DUŠE TOMŠIČ je na voljo zainteresiranim ob ponedeljkih ob 19. uri.

Informacije dobite na recepciji Term, oziroma po telefonu 747-041, int. 103.

TERME TALASOTERAPIJA PORTOROŽ

obvešča prebivalce obalne regije, da so vpeljali KOREKTIVNO GIMNASTIKO ZA ODRASLE pod vodstvom FIZIOTERAPEVTOV Term in sicer vsako sredo ob 19. uri. Vstopnice lahko dobite na recepciji Term pred začetkom vaj. Gimnastika je namenjena ljudem, ki jih njihov poklic obremenjuje duševno in fizično. Te vaje Vam bodo pomagale zmanjšati bolečine v križu, hrbtu, mravljinčenje v rokah in občutek težkih nog.

Telovadnica Piran, lanski december - Najmlajša skupina umetnostnega kotalkanja Športnega društva "Pirano" vključuje dvanajst deklet (na sliki štiri manjkajo) od 5. do 10. leta starosti. Njihov trener je Samo Kokorovec, vaditeljica pa Anja Detoni.

Il gruppo piu' giovane di pattinaggio artistico della societa' sportiva "Pirano" e' composto da dodici bambine (nella foto sono quattro le assenti) dai 5 ai 10 anni. Il loro allenatore e' Samo Kokorovec, l'aiutante Anja Detoni.

O prvoaprilskih šalah - tokrat zares

Kaj če bi zares spregovorili o nastanku in uveljavitvi te svojevrstne navade?

Neka pripoved pravi, da je Bog ustvaril Zemljo, živali in ljudi pomladi, 1. aprila pa se je vrnil v nebo. Ljudje, ki naj bi jih Bog "potegnil za nos", so tako ostali sami. Zbegani niso vedeli, kaj bi počeli in so kako "zgubljeni" tavalj po zemlji. Toliko stare prvoaprilske šale prav gotovo niso, vendar nam ta pripoved lahko pove, da je izvor te navade zelo star. Obstaja namreč več različic o nastanku tega običaja, saj ni povsem jasno, kdaj in kje je nastal.

Prvotno naj bi se na ta dan pošiljalo ljudi iskat nekaj, za kar se je vedelo, da gotovo ne bodo našli. Gre za neke vrste norega iskanja, oziroma brezciljnega tavanja. Nekateri postavljajo začetke te navade že v stari vek (antiko), drugi v antiko, tretji pa v srednji vek. Ta zadnja domneva bo vsekakor najverjetnejša. Ne gre verjeti tudi tistim, ki postavljajo začetke te navade v čas Kajna, ki je po umoru brata Abela taval po Zemlji brez cilja, ali v čas Noeta, ko je prvič spustil z barke goloba in je le-ta noro letal okoli nje, ne da bi našel kopna. Tudi povezovanje te navade z mitom o Plutovi ugrabitvi Prozerpine, hčerke boginje Demetre, matere zemlje in žita, ni kaj prida verodostojno. Pluto je namreč ugrabil Prozerpino, ko je nabirala rože, nato je prosil nimfo Eko, naj mu pomaga, da bi je Demetra ne našla. Nimfa je tako z lažnimi glasovi zbegala Demetro, ki je zaman tavela in iskala svojo hčer.

Verjetnejša je domneva, ki povezuje to navado s srednjeveškimi običaji pomladanskih praznovanj ob enakonočju kot so bile: poljske procesije, obiski svetih krajev, predvsem pa razne igre. Nekateri menijo, da je ta navada povezana s poganskim praznikom boginje Venere, ki so ga praznovali 1. aprila, spet drugi jo povezujejo z ribiči, ki so ob tem času začeli pomladanski ribolov v upanju po velikem ulovu, vendar niso ujeli nobene ribe. In naj imajo prvoaprilske šale skupnega z ribami? Pojasniti velja, da v nekaterih zahodnoevropskih državah, kot na primer tudi v Italiji, pravijo tej navadi "pesce d'aprile", to je "aprilska riba". Prav z ribo pa je povezan tudi naslednji zapis. Franc Lorenski, zapornik Ludvika XIII. naj bi prav 1. aprila 1634 pobegnil iz zapora Nancy, tako da je preplaval reko, ki ga je obdajala, paznike pa naj bi prelisčila oziroma zavedla prav riba.

Čprav nekateri postavljajo navado prvoaprilskih šal v 16. in 17. stoletje, njeni začetki niso povsem znani. Znano pa je, da se je v drugi

polovici 19. stoletja razširila po vsej Evropi in Ameriki. V Italiji je prvič dokumentirana leta 1875, v Franciji pa še prej. Zdi se namreč, da je zibelka prvoaprilskih šal prav Pariz. Tu je že pred revolucijo (1789) obstajal Klub šaljivcev, ki je med drugim prirejal razne bankete. Med in po obedu pa so se s povabljenici norčevali, se jim lagali in podobno.

Proti koncu 19. stoletja so bile prvoaprilske šale zelo razširjene, zanimive, smešne, izvirne. Vnema za to, če lahko tako rečemo, pa je zadnje čase upadla in ni več originalnih in zanimivih laži, kot so si jih znali izmisliti nekoč. Smisel te navade je v tem, da bi vsaj za hip z burkami pregnali vsakdanje skrbi in tegobe, česar danes še posebno potrebujemo. Morda pa bodo v današnjem času "prišle v modo" elektronske prvoaprilske šale?

Alberto Pucer

PISMA PORTOROŽANU

Med Portorožarjami ste v vaši februarski številki napisali poročilo o eni od dobroteljskih akcij Rotary kluba Portorož. Zapis je bil netočen. Prosimo, da javnost seznanite z naslednjim:

Rotary klub Portorož je sklenil zgraditi fontano na opuščnem peskovniku v parku pred podvozom v Luciji. Načrte je zrisal arhitekt Ivan Priman, kamen kleše arhitekt Janez Lenassi, k ureditvi okolice in postavitvi fontane bodo prispevali drugi člani kluba, celotno akcijo vodi dr. Boris Filli. Najbrž ni treba pripomniti, da delajo vsi brezplačno, kakor tudi vsa druga dejanja v klubu.

Vsa potrebna soglasja so bila pridobljena v običajnih upravnih postopkih: odločbo Občine Piran, Rižanskega vodovoda Koper, Komunalnega podjetja Piran in Elektro Primorske Koper ter lastnika zemljišča. Postopki so tekli normalno, brez pritiskov in favoriziranj. Čemu, saj bo kraj in ljudje v njem z novim objektom le pridobili. Nerazumljivi so zato sarkazem in netočnosti v vaši novici. Očitno so izraz in bojazen pred razmerami našega časa, kar je v tem primeru odveč.

Rotary je predvsem močna mednarodna in zadnja leta tudi slovenska humanitarna organizacija.

ROTARY CLUB
PORTOROŽ
Predsednik mag.
Andrej Novak

ARCHITECTA

d.o.o./s.r.l.

PODJETJE ZA PROJEKTIRANJE INŽENIRING,
GRADNJO IN PROMET Z
NEPREMIČNINAMI

AZIENDA IMMOBILIARE PER LA
PROGETTAZIONE, L'INGENERING
E L'EDILIZIA

LASTNIKI IN KUPCI NEPREMIČNIN NA SLOVENSKI OBALI
POSREDIJEMO PRI PRODAJI, NAKUPU, MENJAVI IN NAJEMU
VSEH VRST NEPREMIČNIN

Trenutno imamo v prodaji preko 50 različnih nepremičnin
HIŠE v Luciji, Piranu, Izoli, Ankaranu, Kopru z okolico
STANOVANJA različnih velikosti - lastniška in novogradnja
POSLOVNE PROSTORE za različne namembnosti - tudi gostinstvo
PARCELE IN KMETIJSKA ZEMLJIŠČA

ZA NAKUP iščemo enodružinsko ali dvostanovanjsko hišo v Portorožu z okolico, možen tudi dolgoročen najem.

Za naše stranke uredimo vso potrebno dokumentacijo o lastništvu, davčno svetovanje, pogodbe, sodne cenitve, vpise v zemljiško knjigo, delilne načrte, projekte, razna soglasja in dokumentacijo za pridobitev lokalne odločbe ali gradbenega dovoljenja, gradbeni nadzor nad investicijo

UPADNE URE: PO PI od 8-15 ure, SREDA do 17. ure. Ogledi po dogovoru.

VELIKONOČNI PRAZNIKI V ISTRI NEKOČ IN DANES

POST

Dan po pustu, na pepelnico, se začne štiridesetdnevni post, ki se zaključuje z veliko nočjo. Naši predniki so v preteklosti strogo izpolnjevali post. Mnogi zadnje tri dni velikega tedna niso jedli drugega kot kruh in pili vodo. Danes je seveda nekoliko drugače, vseeno pa ostaja strogi post na pepelnico in veliki petek. To sta dneva, ko se lahko človek samo enkrat na dan do sitega naje, vendar ne mesa. Prav tako se v postnem času ne je mesa ob petkih. Post pa ne pomeni le vzdržnost od mesnih jedi, ampak tudi drugih razvad.

CVETNA ALI OLIČNA NEDELJA

Teden dni pred veliko nočjo se praznuje cvetna ali oljčna nedelja, ki ji pri nas pravijo tudi "oljčnica". Gre pravzaprav za spomin na slavnostni vhod Kristusa v Jeruzalem, ko ga je ljudstvo pozdravljalo s palmovimi vejami. Pri nas v Istri ne sejejo verniki na ta dan k blagoslovu oljčne vejice (drugod po Sloveniji pa butarice).

Zberejo se na trgu na vasi ali pred cerkvijo z oljčnimi vejicami v rokah, kamor pride duhovnik in jih blagoslovi. Nato sledi vhod v cerkev. Med slovesno mašo se bere pasijon oziroma Kristusovo trpljenje.

Blagoslovljene oljčne vejice se običajno zatakne doma za božjimi podobami. Služijo pa za kropljenje mrličev, odganjanje slabega vremena in drugih nepriklj, boleznih... Nekateri zataknejo blagoslovljeno oljčno vejico tudi v hlev. Stare in osušene oljčne vejice pa je treba sežgati.

Glej, prišla oljčna je nedelja.
In polne srčnega veselja
Vrvijo trume v božji hram.
Odrasle zreš in otročice
Nesoče oljkove snopce.
Če ne, mladike oljčne vsaj:
Svetišče zdi se oljkov gaj.

VELIKA SOBOTA

"Ko pa na veliko soboto zvonovi zazvone", hite vsi, ki niso ravno v cerkvi, ne zмене se za svoje opravilo, k bližnji vodi, da si obraz op-ero..." je med drugim zapisal Simon Putar v svoji knjigi Samosvoje mesto Trst in mejna grofija Istra, leta 1896. Še danes se v številnih župnijskih cerkvah na veliko soboto popoldne oziroma zvečer začnejo velikonočni obredi. Nekoč so k tem obredom prihajali iz podružnic v procesiji z velikonočno bandero na čelu. Zanimivo je prisostvovati tem obredom v Krkavčah. Na ploščadi pred cerkvijo zakurijo ogenj, ki ga župnik blagoslovi in prižge velikonočno svečo. Sledi vhod v cerkev s prižgano svečo, nato vstajenska maša in blagoslov vode. Zvonovi zazvonijo, verniki pa zapojejo glorio, oziroma slavo. Po maši pa se ponoči vije vstajenska procesija po vaških ulicah, ki jih osvetlujejo ogenjčki, na oknih hiša sveče. Med procesijo pojejo vesele velikonočne vstajenske pesmi: jesus naš je vstal od smrti, razveseli se kristjan, smrt in pekel je premagal, vstal iz groba tretji dan.

VELIKA NOČ

Velika noč je največji krščanski praznik - praznik Kristusovega vstajenja in temelj krščanske vere. Gre za premakljiv praznik, saj se vsako leto praznuje prvo nedeljo po prvi pomladni polni luni.

Na veliko noč zjutraj se verniki zberejo k slovesni velikonočni maši, med katero je tudi blagoslov jedi, predvsem takoimenovanih pinc (sladek kruh) in kuhanih jajc oziroma pirhov. Po maši pa se družina zbere ob skupnem slovesnem kosilu, ko vsakdo zaužije tudi blagoslovljene jedi. Mrvice pinc, lupine jajc in druge ostanke pa vržejo na ogenj, nekoč tudi na polja, da bi tako postala rodovitnejša. Ponekod dajo nekaj od blagoslovljenih jedi tudi živini.

Iz Piranskega arhiva

Alberto Pucer

VELIKI TEDEN

Je čas od oljčne do velikonočne nedelje. Veliki četrtek je dan spomina Kristusove zadnje večerje. Popoldan zvonovi zvonijo glorio, nato utihnejo do velike sobote. V cerkvah "odprejo" božji grob, h kateremu hodijo verniki vse tri zadnje dni velikega tedna. V tem času pa zamenja zvonjenje, ali bolje rečeno je zamenjalo, ropotanje s "škrjidelami", to je lesenimi ropotuljamo različnih oblik, ki so jih nekoč izdelovali doma v vsaki vasi. Na veliki petek ni maše. Ob treh popoldan pa, kjerkoli so in karkoli počnejo, za hip postanejo in se v zbranosti spomnijo na Kristusovo smrt. Nekoč so bile - od velikega četrтка pa do velike noči - v cerkvah s platni črnih ali vijoličnih barv prekrile vse božje podobe (še posebno tiste, na katerih je bil upodobljen Kristus) in razpela kot spomin na Kristusovo smrt. Odkrili so jih šele med glorio pri vstajenski maši, ko so se spet oglasili zvonovi. To je bilo res nekaj posebnega in je mnoge vernike še bolj pritegnilo k večjemu doživetju spomina na Kristusovo vstajenje.

Nekdanje velikonočno voščilo (arhiv Piran)

PROJEKTIVA INŽENIRING PIRAN
TARTINJEV TRG 10
PIRAN
TEL.: 73-361, 73-362
FAX: 75-981

PROGETTAZIONE ENGINEERING PIRANO
PIAZZA TARTINI 10
PIRANO

Dolga pot do preimenovanja:

SOSESKA Z DVEMA IMENOMA

Svet skupščine krajevne skupnosti Lucija je že aprila 1993. leta obravnaval vloge prebivalcev stanovanjskih stolpičev Seča 194, 194 a, 194 b, 194 c in individualnih hišštevilk 195 in 196 ter predlog Geodetske uprave Koper v zvezi s spremembo obstoječe meje med naseljema Lucija in Seča. Svet krajevne skupnosti Lucija je takrat sprejel sklep, da soglašava s spremembo obstoječe meje med naseljema. Predlagal je, naj se del naselja Seča priključi k naselju Lucija (hišne številke Seča 194, 194 a, b in c, 195 in 196), hkrati pa je Geodetsko upravo Koper še zadolžil, naj opravi ogled na terenu in prouči tudi upravičenost ostalih mej (za prostoro-naselje v območju Mercator-Degro, Kobler, Diskont...) Za to skupino objektov je lucijski Svet KS predlagal, naj se priključi k ulici "Obala".

Svet skupščine KS Lucija lahko v tem primeru samo pohvalimo za izkazani posluš in hitro reagiranje, da bi s svoje strani pozitivno pripomogel k rešitvi problema meje med naseljema Seča in Lucija.

Objektivno gledano tod namreč nikoli nista bili dve soseski, ampak zgolj ena - Lucija. Prvo serijo novozgrajenih stanovanjskih stolpičev so "postavili" na cesto Obala, drugo (to so stolpiči št. 194, 194 a, b in c ter individualni hiši 195 in 196) poleg njih - pa na Sečo. Od kod neki ta ideja?!

Dokaz za zgornjo trditev, ki jo zagovarjamo prebivalci stanovanjskih stolpičev na Seči, je, da so individualne hiše poleg naših blokov do tedaj pripadale Luciji, potem pa so jih nenadoma "spravili" pod Sečo. Žalostno je, da se ta problem vleče že dve leti! Razumel nas je bivši izvršni svet Skupščine občine Piran (problematiko je obravnaval 1.2.1994. leta), ker pa je bila tedanja Skupščina občine Piran pogosto nesklepčna, na rešitev še vedno čakamo.

Upamo, da bo naš sedanjí župan - gospod Franko Fičur - končno pripomogel rešiti naš problem. Ker smo etažni lastniki stanovanj v omenjenih novih stolpičih (št. 194, 194 a, b in c) tik pred vključenjem v zemljiško knjigo, bi ga bilo treba razvozlati v najkrajšem možnem času.

Ali pa nas bo ta "dolga pot do preimenovanja" prisilila, da kmalu spet menjujemo osebne dokumente?

Aleksandar Jovanović,

predsednik skupine etažnih lastnikov v stanovanjskem bloku v Luciji, Seča 194 a

Predlogi lastninjenja igralnic

Sindikát igralniških delavcev Slovenije nam je poslal izjavo za javnost, s katero želi predstaviti svoj kompromisni predlog lastninjenja oz. podržavljenja igralnic.

1. Predlagamo, da se sedanjim petim skoncentriranim igralniškimi podjetjem (HIT, igralnica Casino' Portorož, Casino' Ljubljana (večinski delničar Kompas), Igralnica Bled in igralnica Maribor), katera imajo v upravljanju v obliki koncesij tudi do pet igralnic (na primer HIT: Perla, Park, Kranjska Gora, Otočec, Rogaška Slatina) nemudoma ukinejo v preteklosti dane koncesije za prirejanje in upravljanje iger na srečo na določenem teritoriju v določeni igralnici. To pomeni, da se v Sloveniji - ne glede na bodoče lastnike igralnic - reorganizira pet igralniških podjetij (ki danes upravljajo z več igralnicami) v enajst igralniških podjetij, kolikor je vseh igralnic.

2. Nato se 100% lastnino vseh enajstih igralnic prenese v celoti na krovnó delniško družbo Casino' Slovenija.

3. Delničarji družbe Casino' Slovenija naj bi bili razen države, občin (kjer se nahajajo igralnice), skladov in fondacij tudi zaposleni in nekdanji zaposleni, ki naj bi imeli možnost svoje še nevlóžene certifikate vložiti v krovno družbo na podlagi opravljenega minulega dela v nekoč družbenih igralnicah oz. bi postali lastniki največ 10% delnic Casino' Slovenija.

Obrazložitev;

Naša vizija lastninjenja in upravljanja igralništva kategorično zavrača predlog vložitve 20% delničarskem vložku pravnih oseb s sedežem v Sloveniji v priznane igralnice. Že vnaprej lahko jasnosti razkrijemo, da bodo to

USTANAVLJA SE TURISTIČNO-OLEPŠEVALNO DRUŠTVO SV. JERNEJ - SEČA: PROBLEMATIKA KANALA SV. JERNEJA

Krajani Seče, ki živimo ob kanalu Sv. Jerneja, smo iz dneva v dan bolj zaskrbljeni, pa tudi ogorčeni nad tem, kar se dogaja pred našimi očmi.

Kanal Sv. Jerneja, ki je del krajinskega parka Sečoveljske soline, postaja vse bolj onesnažen in zanemarjen, prava sramota sicer bisera naše občine - polotoka Seča.

Vse več je novih črnih čolnarskih privezov. Naši vrli "vikendaši" množično preplavljajo kanal s svojimi jahticami. Ob koncu tedna je - namesto spokojnega miru, ki bi si ga želeli številni sprehajalci te "oaze neokrnjene narave in miru" na slovenski obali - ob kanalu Sv. Jerneja pravo delovišče: sečejo akacije, postavljajo nove pomole...

Okolica vrtov in njiv pa je polna divjih stranišč, smetišč, odlagališč... Saj ne, da ni tudi "domačih" kšiteljev, toda ti gredo zvečer domov, naši "vikendaši" pa od pomladi do jeseni prebivajo v svojih barkah. Tukaj kuhajo, spijo, iztrebljajo v naravo (oprostite, a žal je tako), se glasno zabavajo (nekajkrat že je morala posredovati policija)... A žal ni nikogar, ki bi to ustavil! Bojimo se prihajajoče sezone. Mnogokrat se spustimo v klepet s tujimi turisti, ki radi zahajajo na sprehode na ta konec, saj je Seča oz. kanal Sv. Jerneja s priznanim gostiščem "Pri Ribiču" na koncu opevana drugače. A so potem razočarani, zgražajo se.

Tisti, ki tu živimo, si želimo, da bi kanal Sv. Jerneja bil spet takšen, kakršen je nekoč že bil. In tudi sani bomo storili vse, da to dosežemo! Naprej bomo pometli pred svojimi pragovi. V vseslovenski akciji "spomladansko čiščenje in urejanje okolja" bomo očistili okolico svojih domov in obdelovalne zemlje (s čimer smo že pričeli).

Da nam bo lažje in da bi uspeli, se bomo organizirali v Turistično - olepševalno društvo Sv. JERNEJ - Seča in povabili med nas vse tiste, ki enako mislite!

Zahtevali bomo od občinskih oblasti, da se sproži akcija čiščenja kanala Sv. jerneja ter njegova najožja okolica, kar pomeni tudi odstranitev na črno privezanih plovil in pomolov ter nadzor in preprečevanje doseljavanja novih.

Zavzemali se bomo za razpis javnih del na tem območju. Organizirani v Tur.olepševalno društvo SV. JERNEJ - SEČA pa bomo zaposlili za koncesijo skrbstva nad kanalom in okolico.

Čas je, da tudi sami nekaj storimo za kraj, kjer živimo, da nas ne bo več sram ob vprašljivih pogledih mimoidočih.

Za Turistično olepševalno društvo SV. JERNEJ - SEČA v

pravne osebe iz konstelacije treh obstoječih igralniško-turističnih imperijev (HIT, KOMPAS ali fantomski portoroški holding TURISTIČNO PODJETJE PORTOROŽ). Skratka - takoiimenovani igralniški lobi skrbno pripravljajo svoj odhod iz današnjih petih igralniških monopolistov - tako da se bo jutri - s pomočjo 20% solastništva in z naklonjenostjo občinskega ali državnega večinskega lastnika - potegoval za 11 koncesij obstoječih igralnic.

Zato članstvo našega sindikata podpira predlog opozicije o podržavljanju vseh enajstih igralnic pod pogojem, da se v lastniškem zakonu uredi možnost 10% solastništva zaposlenih v Casino' Slovenija, na enak način, kot je urejeno solastništvo v Loteriji Slovenije.

Predsednik SID Slovenije: Mitja Dekleva

Nedavno so občinski svetniki obravnavali osnutek odloka o preoblikovanju KSP Okolje Piran. Bili pa so presenečeni, ko so v presoji dobili kar dva. Prvega je pripravila občina oz. njeni uradniki, drugega - alternativnega in po avtorjevem prepričanju boljšega - pa direktor Okolja. Že laik pa je lahko presodil, da, žal, oba odloka po strokovni plati zelo pešata, kdor pa se na take "pisarije" spozna, je zagotovo vsaj z zgovornimi telesnimi gestami pokazal, kaj si o obeh odlokih misli (npr. z držanjem za glavo ali majanjem z njo, križanjem, ipd...). Seveda se je tudi vrlim svetnikom posvetilo, da ne prvi ne drugi odlok nista primerna za sprejem. Občinske službe se morajo zdaj potruditi in pripraviti novega (upamo, da bo boljši). **(DVA OSNUTKA ODLOKA ALI VEČ GLAV, VEČ VEČ)**

Menda se je svetnikom naše občine najbolj kolcnilo, ko so v osnutku odloka o preoblikovanju KSP Okolje Piran - v tistem delu, ki ga je pripravil direktor Okolja - prebrali - da naj bi taisti direktor razpolagal kar s 25% osnovnega kapitala družbe. Osnovni kapital družbe znaša 136.560.630,00 SIT, kar pomeni, da 25% na okroglo zneso 34.140.157,00 SIT. "Glej, glej ga tička," so menda dejali svetniki, "župan lahko razpolaga s 3. milijoni, direktor javnega občinskega podjetja pa bi rad rokaval s kar 10 - krat večjim denarjem". Na vprašanje, čemu bi potreboval tolikšna sredstva, saj vendar večje investicije, če je potrebno, odobri občina, pa je bajje odgovoril, da zato, ker bo mogoče moral kupiti kakšen kamion za Okolje. (Je pa naš agent slišal direktorja Okolja tarnanje, češ v kakšnem avtu da se je primoran voziti, ker da je službeni BX že tako star in nereprezentativen, da bi ga bilo nujno zamenjati!) **(POVEJ V KAKŠNEM AVTU SE VOZIŠ, PA TI Povem, KDO SI!)**

Svetnike občine pa je čudilo še marsikaj, kar je v zgoraj omenjenem osnutku odloka navedeno: družbo naj bi upravljala skupščina, v kateri bi bilo pet predstavnikov ustanovitelja in to štirje svetniki in župan. (Skupščina enega družbenika? Saj se vendar skupščino ustanovi, če je družbenikov-ustanoviteljev več! In tvorili naj bi jo "predstavniki"? Kaj (oz. kdo) sploh to je (oz. so) in kako združiti njihove funkcije?) Družba naj bi imela direktorja in namestnika direktorja? (Zakaj sploh tako majhno podjetje potrebuje še namestnika? In če ga že mora imeti - bi ga bilo potrebno imenovati na enak način kot direktorja in tudi to delovno mesto javno razpisati). **(ZAKAJ JAVNO, ČE LAHKO TAJNO?)**

Kolcnilo, zaletelo in zaskrbelo pa je svetnike tudi, ko so v tem istem osnutku prebrali kakšne dejavnosti naj bi družba opravljala. Do tedaj so namreč mislili, da se javno podjetje ustanavlja z namenom, da skrbi predvsem za snago in kanalizacijo v občini.

V odloku pa so kot dejavnosti navedene še: splošna gradbena dela, gradnja cest,

železniških prog, letališč in športnih objektov, projektiranje, inženiring in tehnično svetovanje, poslovanje z lastnimi nepremičninami in oddajanje lastnih nepremičnin v najem, trgovina na drobno, druge dejavnosti za sprostitev, dejavnost okrepečevalnic, točenje pijač in napitkov v drugih lokalih...

"Ja, kdo bo pa potem čistil ulice?" je menda zaskrbelo svetnike. "Saj ob vsem tem "biznisu" za to postransko dejavnost sploh ne bo časa!" **(MI BI SE NAJRAJŠI SPROŠČALI Aaahhh...,**

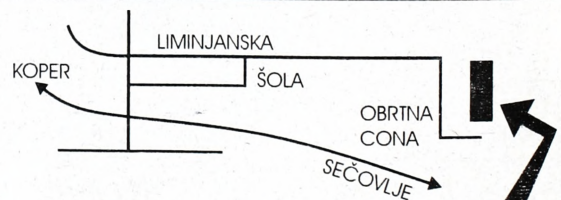
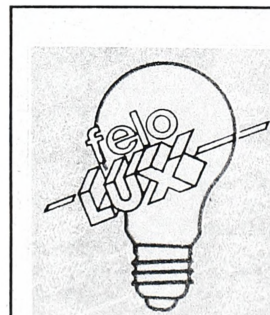

PA VI?)

Portorož se je z letošnjim Pustnim festivalom (drugo leto zapored ga je priredilo Turistično društvo Portorož) ponovno zvrstil s svojim imenom v skoraj vseh slovenskih časopisih, večkrat ga omenja tudi IL PICCOLO, deležen je bil pozornosti v osrednjem TV - dnevniku...

Torej - promocija Portoroža v sicer mrtvi sezoni! Doma in v zamejstvu!

Tisti pa, ki (naj bi) se s promocijo po dolžnosti ukvarjajo in zato prejemajo tudi precejšnja proračunska sredstva, pa nič... Piskrček, ki ga je TD ponudilo (postavilo) pred njihova vrata, je ostal prazen - takoj kot lani... Komentar

FELOLUX - Liminjanska 111 LUCIJA
tehnični material, vodovodni material, elektro material, sanitarna keramika, plinske - oljne peči, ostali material za obrt

OBIŠČITE NAS, NE BO VAM ŽAL!

PORTOROŽANOVIMALI OGLASI

Potrebujem poslovni prostor v velikosti 150, 200 m² na območju Pirana, Portoroža ali Lucije. Informacije: 73-889 (po 19. uri).

Športna zveza Piran sporoča, da so se preselili v nove prostore, ki so v Športni dvorani (telovadnici) pri Osnovni šoli Lucija (vhod A), Liminjanska 78.

kavarna GALERIJA

Tel.: 74-063

Kavarna Tartini v Piranu vam nudi sladice, frappeje in koktejle, posebno izbiro kav in veliko ponudbo drugih pijač.

PROGRAM PRIREDITEV ZA MESEC APRIL 1995

četrtek, 30. marec '95: ORGANIZIRAN OGLED V LJUBLJANSKO DRAMO - SHAKEPEARE: **HAMLET** (prevod: Milan Jesih, režija: Brnež Pipan, scenografija: Meta Hočevar; igrajo: Brnež Šugman, Boris Cavazza, Boris JUH, Milena upančič, Ivo Ban, Zvone Hribar, Saša Pavček, Iva Vilič, Polde Bibič, ...) Cena ogleda in avtobusnega prevoza je 2.500 tolarjev. Avtobus se bo ustavil na glavnih avtobusnih postajah v Piranu, Portorožu, Izoli in Kopru). **Rijave sprejemajo na tel.št. 066-747-230 (senija Mahne) do 25. marca 1995.**

Obveščamo Vas tudi, da bo agencija Maestral v četrtek, 27. aprila 95 organizirala ogled tega letošnjih največjih kulturnih projektov v operi - Puccinijeve opere **TURANDOT**, ki bo dan ob 19.00 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Vse informacije lahko dobite v agenciji Maestral na Belokriški cesti, tel. 746-501 ali 746-32 (Dunja Babnik)

nedelja, 2. aprila '95 ob 20.30: FILMSKO GLEDALIŠČE: **ROJENI MORILCI**, grozljiva krimi-rama (režija: Oliver Stone, gl. vloge: Woody from Arnelson, Juliette Lewis, Robert Downey, Jimmy Lee Jones;) Mladini do osemnajstega leta ogleda filma ne priporočamo.

petek, 7. aprila '95 ob 20.30: POSVEČENO ARTINIJU SLOVENSKA GLASBENA NOVITETA ARKA MIHEVCA

ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE IN SIMFONSKI ZBOR RTV SLOVENIJA (dirigent: Boris Voltolini, solista: Antonella Scudato, Marjan Trček)

Tradicionalni koncert ob praznovanju Tartinovega rojstnega dneva želimo v letu 1995 povezati s predstavitvijo nove skladbe rojaka skladatelja Marka Mihevca s kvalitetno izvedbo Orkestra Slovenske filharmonije.

(cena vstopnice: 1000 tolarjev, za študente in upokoјence (z dokazilom): 700 tolarjev)

sobota, 8. april '95 ob 20.30: FILM ART FEST VEČER (izven filmskega abonmaja) - **TRIBARVE: MODRA** (filmska mojstrovina, prvi film iz trilogije o treh barvah mnogih evropskih zastav; režija: Krzysztof Kieslowski; gl. vloge: Juliette Binoche, Benoit Regent, Emanuela Riva; Zlati lev Benetke '93, Tri nominacije za Oscarja '95, film bo predstavila prof. Jasna Čebtron); cena vstopnice: 500 tolarjev.

nedelja, 9. april '95 ob 20.30: FILMSKO GLEDALIŠČE: **NEKOČ SO BILI BOJEVNIKI**, ljubezenska drama; (režija: Le Tamahori, gl. vloge: Rena Owen, Temuera Morrison; Grand Prix Montreal '94, posebna nagrada Benetke '94, Film Art Fest '94 Ljubljana);

ponedeljek, 9. april '95 ob 19.00: KONCERT KOMORNEGA ORKESTRA "SALZBURGER RESIDENZ-SOLISTEN" (dirigent: Harald Nerat, program: Mozart, Schubert; cena vstopnice: 1000 tolarjev, za študente in upokoјence (z dokazilom): 700 tolarjev).

sobota, 15. april '95 ob 20.30: VELIKONOČNI KONCERT - "STRADIVARI" V PORTOROŽU - KOMORNI ORKESTER "INTERPRETI VENEZIANI" (s solistom - slovenskim violinistom Tomažem Lorenzem na slavni violini "Stradivari") V sodelovanju z mestom Benetke želimo s koncertom v Portorožu oživeti zvok violine "Stradivari" ("Milanollo", 1738, na katero je igral tudi slavni Paganini), ki je zgodovinska umetnina in bo v rokah slovenskega violinista in s spremeljavo beneškega orkestra ponovno zavibrirala in zaživel. Program: Bach, Tartini, Vivaldi (cena vstopnice: 1000 tolarjev, za študente in upokoјence (z dokazilom): 700 tolarjev).

nedelja, 16. april 95 ob 18.00: MLADINSKI

ANIMIRANO-IGRANI FILM: **RICHIJEVO FANTASTIČNO POTOVANJE** (režija: Joe Johnston in Maurice Hunt, gl. vloge: McCaulay Culkin, Christopher Lloyd)

nedelja, 16. april '95 ob 20.30: FILMSKO GLEDALIŠČE: **DIVJA VRTNICA**, ljubezenska drama (režija: Martha Coolidge, gl. vloge: Laura Dern, Robert Duvall, Diane Ladd, Srebrni medved Berlin '93)

sreda, 19. april '95 ob 20.30: OTVORITEV PRODAJNE RAZSTAVE SKULPTUR IN SLIK ERIKA LOVKA. Razstavo bo slavnostno otvoril akademski slikar Zvest Apollonio, z avtorjem Erikom Lovkom pa se bo pogovarjal likovni kritik in vodja galerije Insula Dejan Mehmedović;

nedelja, 23. april '95 ob 20.30: FILMSKO GLEDALIŠČE: **NOČNI ČUVAJ**, psihotriller; (režija: Ole Bornedal, gl. vloge: Nicolaj Waldau, Sofie Grauboel, Kim Bodnia; Cannes 94, Film Art Fest Ljubljana '94)

Mladini do osemnajstega leta filma ne priporočamo.

sobota, 29. april '95 ob 20.30: FILMSKO GLEDALIŠČE: **IZGNANEC**, pustolovska ljubezenska drama; (režija: Paul Cox, gl. vloge: Aden Young, Beth Shampion, Claudia Carvan; Nagrada žirije Berlin '94);

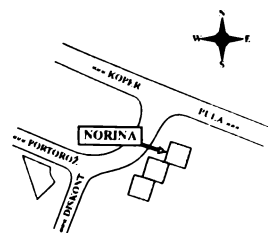
nedelja, 30. april '95 ob 20.30: FILMSKO GLEDALIŠČE: **JESENSKA PRIPOVED**, pustolovska western drama; (režija: Edvard Zwick, gl. vloge: Brad Pitt, Antony Hopkins; tri nominacije za oscarja '95);

PRIDRŽUJEMO SI PRAVICO DO SPREMENB V PROGRAMU.

REZERVACIJE VSTOPNIC sprejemamo na tel. št. **746-610 vsak delovnik od 8.00 do 15.00 in dve uri pred prireditvami.**

Now we
datila, regali, presents

Obala 120,
66320 Portorož-Portorose
tel.: 066/74-535

*Bralkam in bralcem
Portorožana želi vesele
velikonočne praznike.
Alle lettrici ed ai lettori di
Portorožan augura una buona
Pasqua.*

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI:

Za to številko PORTOROŽANA so prispevali: **Robi LELAS** s Stopniške poti v Portorožu 2.000 tolarjev, ga. s Kopske ceste, ki ne želi biti imenovana 900 SIT, **Eli ZUPAN** iz Lucije 1.000 SIT, **Jasna KRMAC** iz trgovine "Jagoda" v Luciji 2.000 tolarjev, Lucijčanka, ki ne želi, da jo imenujemo 3.000 SIT, družina **LESKOVSKEK** iz Lucije 500 tolarjev, **Milan Tomazič** iz Pirana 1.500 tolarjev in ga. z Vesne, ki želi ostati anonimna 1.000 tolarjev.

Portorožan se vsem zahvaljuje in se priporoča!

Za Portorožana lahko prispevate osebno v tajništvo KS PORTOROŽ (I. nadstropje levo) ali po položnici na žiro račun KS Portorož št. 51410-645-50022 s pripisom "Za Portorožana".

Številka/numero 3 * marec/marzo 1995 * letnik/anno V * Portorožan je vpisan v register časopisov pod št. 990 * predsednica časopisnega sveta: **Majda VLAČIČ** * UREDNIŠTVO/REDAZIONE: **Marko ZORMAN** (v.d. gl. in odg. urednika), **David BOŽIČ**, **Mitja JANČAR**, **Boris KOČEVAR**, **Jovan NIKOLIČ**, **Rudi MRAZ**, **Vlasta IVANIČ** - **TURK**, **Livija SIKUR ZORMAN** * oblikovanje naslovnice/copertina di **Teo TAVŽELI**, dia * računalniški prelom **Edi** * tisk/stampa **PIGRAF, d.o.o. Piran** * naklada/tiratura: 3.000 * izdajatelj/editore: **KS PORTOROŽ/ CL DI PORTOROSE** * NASLOV UREDNIŠTVA/INDIRIZZO DELLA REDAZIONE: **Obala 16, Portorož/Lungomare 16, Portorose** * tel.: **066/73-046** * cena enega izvoda/prezvo di un esemplare: 0 SIT * V TEJ ŠTEVILKI SO SODELOVALI ŠE/A QUESTO NUMERO HANNO COLLABORATO: **Alberto PUCER, dr. Boris FILLI, Alja TASI, Sandra KUMP, Aleksandar JOVANOVIČ, Valentina KLEMŠE, Fulvia ZUDIČ, Sonja POŽAR, Miloš JOVANOVIČ, dr. Mirana MALC, Andreja HUMAN - FATORIČ, Stasja MEHORA, Giani Cetin** in še kdo...

Vinjeta: **Sandro SAMBI**

PROGRAM PRIREDITEV ZA MESEC MAREC

petek, 3. marec ob 19.00: Center za duhovno kulturo - **PREDAVANJE: POT DUHOVNEGA ROMARJA** (predava: Vero Gokovič, cena vstopnice: 500 tolarjev)

sobota, 4. marec ob 16.00 in 20.30: FILMSKE USPEŠNICE: **JUNIOR**, komedija (režija: Ivan Reitman, gl. vloge: Arnold Schwarzenegger, Danny De Vito, Emma Thompson)

nedelja, 5. marec ob 18.00 in 20.30: FILMSKE USPEŠNICE: **RAZKRITJE** (režija: Barry Levinson, gl. vloge: Michael Douglas, Demi Moore)

sreda, 8. marec ob 20.30:
KONCERT OB PRAZNOVANJU DNEVA ŽENA - HELENA BLAGNE, NACE JUNKAR IN GLOBUS BEND VELENJE (cena vstopnice: v predprodaji 1.200 tolarjev; na dan koncerta 1.500 tolarjev)

sobota, 11. marec ob 16.00: OTROŠKI PROGRAM - Lutkovno gledališče Ljubljana: Svetlana Makarovič: **MEDENA PRAVLJICA** (cena vstopnice: 400 tolarjev)

sobota, 11. marec ob 20.30: FILM ART FEST VEČER: **PIKA POLONICA - LADY BIRTH**, (režija: Ken Loach, gl. vloge: Chrissy Rock, Vladomir Vega, Sandie Lavelle NAGRADA BERLINSKEGA FESTIVALA ZA NAJBOLJŠO ŽENSKO VLOGO, film bo predstavila prof. Jasna Čebren) - cena vstopnice: 500 tolarjev

nedelja, 12. marec ob 18.00 in 20.30: FILMSKO GLEDALIŠČE: **SAMO TI - ONLY YOU** (režija: Norman Jewison, gl. vloge: Marisa Tomei, Robert Downey, Jr.)

petek, 17. marec ob 20.30: SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE TRST - **Drago Jančar: HALŠTAT** (drama in komedija v režiji Borisa Kobala, igrajo: Vladimir Jurc, Maja Blagovič, Lučka Počkaj, Miranda Caharija in Gojmir Lešnjak) - cena vstopnice: 1.000 tolarjev, za študente in upokoјence 700 tolarjev

sobota, 18. marec ob 16.00 in 18.00: OTROŠKI PROGRAM: **KREMENČKOVI - THE FLINSTONES** (režija: Brian Levant, gl. vloge: John Goodman, Elisabeth Perkins, Rick Moranis, Elisabeth Taylor), cena vstopnice: 300 tolarjev

sobota, 18. marec ob 20.30: FILMSKE USPEŠNICE: **NOČNI ČUVAJ - NATTEVAGTEN** (režija: Ole Bornedal, gl. vloge: Nikolaj Wadlau, Sofie Graaboe, Kim Bodina)

nedelja, 19. marec ob 18.00 in 20.30: FILMSKO GLEDALIŠČE - **LAHKO SE ZGODI TUDI VAM - IT COULD HAPPENED TO YOU** (režija: Andrew Bergman, gl. vloge: Nicolas Cage, Bridget Fonda)

petek, 24. marec ob 19.00
KONCERT OB 80. OBLETNICI NAŠEGA OBČANA UROŠA PREVORŠKA,

profesorja, violinista, dirigenta in skladatelja in ob izdaji CD plošče njegovih del v sodelovanju z RTV Slovenija - Založba kaset in plošč KOMORNI ORKESTER RTV SLOVENIJA Camerata Labacenis (dirigent: Uroš Prevoršek, Anton Nanut; program: Prevoršek, Bach, Ipavec; pozdravni nagovor: minister za kulturo Sergij Pelhan, beseda o umetniku: dr. Danilo Pokorn) - cena vstopnice: 1.000 tolarjev, za študente in upokoјence 700 tolarjev

sobota, 25. marec ob 16.00: OTROŠKI PROGRAM - GLASBENO LUTKOVNA PREDSTAVA: **OLE MAJOLE** (Mojca Pavlič in KALIMERO) - cena vstopnice: 300 tolarjev

sobota, 25. marec ob 18.00 in 20.30: FILMSKE USPEŠNICE - **FRANKESTEIN** (Mary Shelly) - (režija: Francis Ford Coppola, gl. vloge: Robert De Niro, Kenneth Branagh)

nedelja, 26. marec ob 18.00 in 20.30: FILMSKO GLEDALIŠČE: **KVIZ - QUIZ SHOW** (režija: Robert Redford, gl. vloge: John Turturro, Rob Morrow, Ralph Fiennes)

PRIDRUŽUJEMO SI PRAVICO DO SPREMENB V PROGRAMU!

Avditorij Portorož, Senčna pot 10, Portorož
tel.: 066-747-230

NOVA TELEFONSKA ŠTEVILKA ZA REZERVACIJE VSTOPNIC
(vsak delovnik od 8.00 do 15.00 in dve uri pred prireditvami):
746-610.

Odvetnica

VUKICA JOVANOVIĆ-KREVIN
Obveščata stranke,
da se bo s 1. marcem 1995
preselila v pisarno v
TPC Lucija (centralni hall)
Obala 114
Tel./fax 71-725

"FIORI" PER LA FESTA DELLE DONNE IN OCCASIONE DELL' 8 MARZO

alle ore 19.30 presso la sede della Comunita' degli Italiani a Pirano verra' allestita la mostra del gruppo di pittura guidato dalla pittrice accademica Fulvia Zudič dal tema "I FIORI". La serata verra' arricchita da un'esibizione del coro della Comunita' Italiana sotto la guida del maestro Fabbio NOSSAI.

DA PUST NE BO OSTAL PRAZNIH UST SVOJ KLOBUK JE NASTAVIL

Organizacija in izvedba pustnega festivala zahteva poleg velike angažiranosti vseh, ki se z njim ubadajo, tudi precejšnja finančna sredstva. Prepričani smo, da je - ob sicer preskromnem odzivu tistih, ki smo jih zaprosili za sponzoriranje prireditve - med vami bralci mnogo takih, ki bi radi pomagali Turističnemu društvu, da nadaljuje s tradicijo pustovanja v Portorožu, ki naj iz leta v leto prerašča v širše dogajanje in ponudbo in nočete, da zaradi pomanjkanja denarja ponovno zamre.

Vstopnine na pustnem festivalu ni. **Za vse tiste, ki pa bi radi s svojimi denarnimi prispevki podprli pusta, da ta ne bo ostal "praznih ust", je odprt naš žiro račun št. 51410-678-86928 s pripisom "Pust '95".**

Vsem, ki boste po svojih močeh prispevali v pustni fond, se bomo v Portorožanu javno zahvalili.
TD-Portorož

VABIMO VAS V NAŠO ŠPORTNO TRGOVINO

lotto

ker boste našli vse za šport in rekreacijo.

Sanis
d.o.o.

Lepo vabljeni!
Obala 16A
PORTOROŽ